Ἔτος Δ'. Περιοδος Δευτερα — Αθηναι, 21 Νοεμβριου 1887 — Αριθ. 43

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΛΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Εν Ελλάδι . . . Δρ. 10
Εν τη αλλοδαπη Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρα το Υπουργειον των Εσωτερικων καὶ ἐναντι τοῦ Κηπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ βραβεῖα τῆς ἀρετῆς, ὑπὸ Ἀριάδνης Μ. Δαμβέργη.
Τίς συνέγραψε τὰ ἔργα τοῦ Σαιξπήρου, ὑπὸ Ἰμδ.
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
ΠΟΙΗΣΕΙΣ: Λόγια Γλυκά, ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη.
ΕΞΕΡΕΥΝΑΙ ΛΙΘΡΗΣΕΩΣ: Ναζαρεὶ ὑπὸ Ρωσσικῶν, διήγημα Σαρλὲ Μπρεσσ. Μετάφρ. Α.Δ.
Μουσικὸν Δεκαπενθήμερον, ὑπὸ τῆς Κας Α. Ν. Σ.
ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΕΝ ΤΩ ΔΕΛΤΙΩ: Ἡμερολόγιον. Ἔφηβοι τῆς Ἑβδομάδος. — Μικραὶ εἰδήσεις. — Ἰδιαίτερα Γράμματα. — ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ: Τὰ Δύσκολα Χρόνια τοῦ Δάντη.

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

Ἐν ἄλλοις ἐπόχαις οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὀλιγαρκέστεροι. Ἀφοῦ ἦτο ἀρκετὴ δι' αὐτοὺς ἡ τιμωρία τῆς κακίας, ἡ βράβευσις τῆς ἀρετῆς ἐθεωρεῖτο πρᾶγμα τόσον περιττὸν ὅσον, πρὸς βλαστικὴν ἔφασις, διότι ὑπενθέτο, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐξίπασαν αὐτὴν, ἐνόσῳ δὲν ἠκολούθουν τὴν [illegible] Διὰ τὴν ὁδὸν ταύτην [illegible] πολλοὶ καὶ ποικίλοι [illegible] διὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς μόνον παραδείγματα ὑπῆρχον [illegible] εἰς αὐτὴν ἀνοδεύομεν καὶ περὶ δὲν ἦσαν θεμιτικὸν τι. Ἀλλὰ προβληματοῦμεν μᾶλλον, διότι ἡ ἀρετὴ, συμβαδίζουσα μετὰ τῆς μεγαλοφροσύνης, [illegible] ἔχει σύντροφον κόρυφα τῶν ἔργων της.

Ἡ ἀρετὴ ἐλάθανε καὶ λαθάνει θνοῦσα τὰ δὲ ὀλίγιστα αὐτῆς παραδείγματα [illegible] μνημονεύεται [illegible] ἵνα ὦσι καὶ [illegible] Θὰ ἠθελήσωμεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι φόβος τοῦ Δάμων [illegible] παρομοίων φαλίων πρὸς τὸν Φεντίαν, ὅτι μόνοι ὁ Κλεόβις καὶ ὁ Βίτων [illegible] ἐν μέτρον πρὸς τὴν φοβερὰν σκωρ [illegible] ὅτι μόνοι ἠμποῦν τὴν Ἑκατόμβαιν, ὡς ὁ Ἀλέξιος [illegible] ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ [illegible] δόξας [illegible] εἰς ἔργα ἀγάπης [illegible]

Ὁ ἄνθρωπος [illegible] τὸ τέτοιον ἢ κάτω ὑποτιθέμενος [illegible]

Παρόμοια πρὸς τὰ [illegible] ἠδυνατό τις νὰ ἀναφέρῃ μυρία γεγονότα, ἀποδεικνύοντα ὅτι [illegible] πλῆρες ἐγκλημάτων, [illegible] ζῶντι πολλῷ εὐφυεστέρῳ [illegible] ἀνθρώπῳ [illegible] ἀτελεύτητον σειρὰν κακῶν [illegible] παρηκμάσεως. [illegible]

Χθὲς [illegible] ἐπὶ τῶν βραβείων τῆς ἀρετῆς [illegible] διεταῦτα [illegible]

τὴς ἐνδόξους ἐκείνας ὑπάρξεις, ἃς κοντοφθοτίνα ἀνεκαλύπτη. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους βαθυτάτη μὲ κατέχει συγκίνησις. Ἡ ἀρετὴ ὡς ἐν καλλιδοσκοπίῳ ἐπιδεικνύεται ὑπὸ μυρίας μορφὰς, ἡν μίαν ὡραιοτέραν τῆς ἄλλης. Θελήσομαι δὲ, μὴ δυνάμενη νὰ παρατάξω μίαν πρὸς μίαν τὰς εὐγενεῖς πράξεις, αἵτινες ἐκρίθησαν ἀξιαι τόσων βραβείων. — [illegible]

Ναυαγοῦσαι — ριψοκινδυνεύοντες ἵνα διαφυλάξωσι τὴν ζωὴν ἀγνώστων εὐγενεῖς δεσποινίαι, ἀφοσιούμεναι εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν ἐκ χολέρας πασχόντων γηραιοὶ στρατιῶται χάριν τῆς φυλάκης ἣν ἠθελον τὸ πρὸς θανόντα συστρατιώτην ἀναλαμβάνοντες ἐκ τοῦ θυτηρίματος αὐτῶν νὰ διαθρέψωσι τὴν πολυμελῆ τῶν οἰκογενειῶν πτωχὰ δεσποινίδες, ἀφιερούσαι τὴν μικρὰν τῶν πρόικα εἰς τὴν ἰδρύσιν γηροκομείων τρεῖς ἀδελφαὶ πτωχεύεται ἐργαζόμεναι ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας, ἵνα περιθάλπωσι τοὺς πτωχοτέρους τοῦ χωρίου, οὗτινος ἦσαν ἡ Πρόνοια ὑπηρέτιδες ἐργαζόμενοι, ἵνα ἐκπαιδεύσωσι τὰ ὀρφανὰ τῶν κυρίων τῶν· ἐργάται στερούμενοι τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου, ἐντὸς βαθέων ὀρυχείων, ἵνα μὴ λείψῃ ὁ [illegible] τῶν [illegible] ἀδελφῶν τῶν κωφάλαλα τέκνα ἐπαιτοῦσαι, ἵνα θρέψωσι τὰς ὁμοιοπάθειας των.

Καὶ ποσὰ ἄλλα παρόμοια, ἔχοντα [illegible] ὑψηλὰ παραδείγματα, ὧν ἐργάται τὸ πλεῖστον ἀνθρωποι πτωχοί, ἐδόξω πτωχοί, ὥστε ὁ ὑποβαλλὼν τὴν ἔκθεσιν πρὸ τῆς Ἀκαδημίας νὰ ἀναφωνῇ ἐν συγκινήσει: «Τί ἀφθονία φύσεως, τὸ μὴ εἶνε πλουσιωτέρου ὄλεθρον ἡ πτωχεία!»

Ἡ ἀναγνωσθεῖσα μακρὰ ἔκθεσις, καὶ ἐπιπόνως τὰς πολυμεθοῦς σκέψεις αὐτοῦ διορίαν θέσιν, ἥτις τότε μόνον θὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνταστέρη, ὡς τολμηρὰ, ὅταν ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἢ μᾶλλον αἱ ἀναγνωστέαι μόνον, πρὸς ἃς κυρίως ἀποτείνομαι, εἶνε καλῶς διατεθειμένοι.

Ἡ γῆ ὅλη, ὅπως καὶ ἡ Ἑλλὰς, κατοικεῖται ἀπὸ δύο εἴδη ἀνθρώπων· ἄνδρας καὶ γυναῖκας. Τὸ πρῶτον, οἱ ἄνδρες, κατέχοντες πᾶσαν ἐξουσίαν, ἐγένοντο οἱ νομοθέται καὶ ἀνέλαβον νὰ [illegible] πᾶσαν καὶ νὰ τιμωρῶσι τὴν [illegible]

Ἀλλ' εἶνε δυνατὸν τὸ δεύτερον, αἱ γυναῖκες, νὰ ὑφίστηνται ἀντιθέτως τὴν ἀνακαλυψίν καὶ βράβευσιν τῆς ἀρετῆς; Ὁ ἀποφὰς εἶνε ὁ ὄψιστος ἀγωνιστὴς μάλιστα καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθημάτων, ἥτις διακρίνει τὸ ἀσθενὲς ἡμῶν φύλον. Ἂς θεάσωμεν, περὶ τούτου αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἂς δώσωσι τὸ παράδειγμα. Ἐὰν δὲ ἐπιτύχωσι, τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς ἀρετῆς εἰς αὐτὰς βεβαίως θὰ ἀνήκῃ. — [illegible]

Τί ἁμαρτία, κυρίαι, νὰ μὴ εἶνε πλουσιωτέρα ὀλίγον ἡ πτωχεία; Ἀλλὰ καὶ τί ἁμαρτία νὰ μὴ εἶσθε ὀλίγον ἰσχυρότεραι καὶ ἡμεῖς;

Ἂν ἡμεῖς ἰσχυρότεραι. Ἀλλ' ὑπάρχει ἰσχὺς καὶ ἐν ἡμῖν· ἡ ἰσχὺς τῆς ἀφοσιώσεως, ἡ ἰσχὺς τῆς στοργῆς, ἡ ἰσχὺς τῆς εὐσπλαγχνίας.

Ζῶν παράδειγμα ἡ πρώτη τῶν Ἑλληνίδων, ἡ Βασίλισσα.

Πρὸς Αὐτὴν ἀποτείνουσα τὴν εὐχήν μου καὶ μὴ ζητοῦσα τὴν ἰσοπεδώσιν τῶν δυφύλων, μηδὲ ψῆφον διὰ τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ τὴν ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς ἄνδρας ἐργασίαν χάριν τῆς κοινῆς εὐημερίας, τὴν ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς τιμωρούς τῆς κακίας ἀνακάλυψιν καὶ βράβευσιν τῶν ἀρετῶν, εὐχομαι καὶ ἐλπίζω, ὅτι, ἐὰν ὁ κ. Μουτοῦν διὰ τῶν βραβείων του συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἐξαίρωνται καὶ ἀναμείβωνται ἐν Γαλλίᾳ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, πολὺ πλειότερα ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ ἐν Ἑλλάδι παρόμοιος θεσμὸς, νομοθετούμενος ὑπὸ τῆς Βασιλίσσης Ὀλγας καὶ πραγματοποιούμενος ὑπὸ τῶν λατρευουσῶν Αὐτὴν Ἑλληνίδων.

ΑΡΙΑΔΝΗ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΤΙΣ ΣΥΝΕΓΡΑΨΕ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ

(Λέξη)

Λέγει κάπου ὁ Δίκενς ἐν τῷ ἐκπληκτικωτάτῳ μυθιστορήματι του *Τὰ Δύσκολα Χρόνια*, ὅπερ ἀπὸ τινος δημοσιεύει ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς ἡ *Ἑβδομάς*, ὅτι: «Οὐδὲ τὸ πρόσπτυξε νὰ ἐκπληροσωπεῖσθαι. Καὶ θέτει μαλλιστὰ τὴν φράσιν ποιητὴν εἰς τὸ στόμα ἑνὸς τῶν ἡρώων του, ἀνθρώπου ὅσον πρακτικοῦ ὅσον, μὲ τὴν ἡμέραν, ἥτις θὰ ἀναστήσῃ αὔριον, καὶ ἥτις εἰς οἷδε ποίαν ἐκκλησίαν θὰ προσκυνήσῃ εἰς ὅλους τοὺς πρακτικοὺς [illegible] θὰ εἶνε ἄδικον νὰ μὴ [illegible] Χάριν τῶν μεταγενεστέρων [illegible] ὅτι τὸ σπάνιον ἔργον τὴν παρα[illegible] περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀποτελεσμάτος τῆς ὁποίας [illegible] θεβαιοι, ὡς αὐτοὶ καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ἔλεγον — τέσσαρες ἢ πέντε ἀντιμορφοι.

Χάριν δὲ τῶν συγχρόνων [illegible] ὅτι ὁ συγγράψας τὰ ἔργα τοῦ Σαιξπήρου ὑποψίαν ἄλλην σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν προκειμένην δημοτικὴν ἐκλογὴν, ἐμὴ ὅτι ἐγένετο περὶ αὐτοῦ λόγος κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς τοῦ, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἄνθρωποι κατανοοῦντες εἰς διάφορα ἔργα κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν

ΑΜΟΛΘΕΙΑ

εκλογῶν. Καὶ ἰδοὺ ἴσως ἡ μόνη περίστασις, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐκπλησσώμεθα.

Ἀλλ' ὄχι. Οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκπλησσώμεθα. Ἐὰν ἀκούσητε, ὅτι δήμαρχος Ἀθηνῶν ἐξελέγητε σεῖς, ὦ ἀναγνῶσται ἀπωτάτης τινὸς γωνίας τοῦ Κράτους, ἢ καὶ ἐγὼ ἀκόμη ἂν ἀκούσητε ὅτι οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου παρητήθησαν τῆς μισθοδοσίας των, ἵνα διανέμηται αὕτη, ὡς θεωρικὰ εἰς τοὺς φοιτητὰς ἐκείνους, οἵτινες δὶς τοῦ ἔτους ἢ καὶ συχνότερα μεταβαίνουσιν εἰς τὰς παραδόσεις των· ἂν ἀκούσητε ὅτι οἱ Βούλγαροι ἀπεφάσισαν νὰ μὴ διῶξωσι πλέον τὸν ἡγεμόνα των, καὶ ὅτι ὁ προκάτοχός του ἐνυμφεύθη τέλος πάντων· ἂν ἀκούσητε τέλος, ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἀπεφάσισαν νὰ μὴ μεταχειρίζωνται πλέον κοσμητικὰ ἐπίθετα καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ μὴ τὰ ἐκλιπαροῦσιν· ἂν τὰ ἀκούσητε ὅλα αὐτά, νὰ μὴ ἐκπλαγῆτε ποσῶς, διότι ὅλα γίνονται εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, καὶ μόνον «βουνὸ μὲ βουνὸ δὲν σμίγει», κατὰ τὴν παροιμίαν.

Ὅλα γίνονται, ἀφοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐρωτῶντες: τίς συνέγραψε τὰ ἔργα τοῦ Σαιξπήρου, καὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν εἴμεθα μόνον ἡμεῖς.

×

Ἡ ἐρώτησις, ἥτις ἐχρησίμευσεν ἡμῖν καὶ ὡς ἐπιγραφή, θὰ φανῇ βεβαίως ἀφελὴς μὲν εἰς τοὺς ἐπιεικεῖς, βλακώδης δὲ εἰς τοὺς λοιπούς. Ἤ, τὸ πολὺ πολύ, θὰ ἐνθυμίσῃ τὴν στερεότυπον ἐκείνην ἐξετάσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, καθ' ἣν ὁ μὲν εἷς λαμβάνων ὕφος μυστηριῶδες καὶ σοβαρὸν ἠρώτα, ποῖον εἶχον πατέρα οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ δὲ ἄλλος ὁ πτωχός, ἀφοῦ ἐσκέπτετο ὀλίγον, ἔσπευδε ν' ἀποκριθῇ ὅτι εἶχον τὸν Ζεβεδαῖον, ἐν μέσῳ τῶν θερμῶν συγχαρητηρίων τῶν παρισταμένων. Καὶ ὅμως ἡ ἐρώτησις αὕτη οὐδὲ ἀφελὴς εἶνε, οὔτε κἂν βλακώδης, διότι σπουδαῖοι ἄνθρωποι ἀπὸ πολλοῦ ἀπευθύνουσιν αὐτὴν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, αἱ δὲ διδόμεναι ἀπαντήσεις δὲν εἶνε πάντοτε ἀναμφισβήτητοι. Ὥστε, ἐὰν τυχὸν ἐρωτηθῆτε καὶ ὑμεῖς, ποῖος ἔγραψε τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου, νὰ μὴ ἀποκριθῆτε δι' ἐμπαικτικοῦ μειδιάματος, οὐδὲ νὰ εἴπητε ὁ Ὅμηρος! Διότι, ἂν ἡ ἀπάντησις σας προκαλέσῃ στοίχημα... δὲν ἐγγυώμεθα ποσῶς, ὅτι εἶνε βέβαιον τὸ κέρδος σας.

×

Καὶ ἀκούσατε διὰ νὰ πεισθῆτε. Μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Αὐστριακῶν κριτικῶν διεξάγεται ἀπό τινος πεισματώδης ἀγών, σκοπὸν ἔχων οὐχὶ τὴν κρίσιν ἢ ἐπίκρισιν τῶν ἔργων τοῦ Σαιξπήρου, ἀλλὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ συγγραφέως των! Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἐνομίσθη τοῦτο ἁπλῆ παιδιὰ παραδοξολόγου τινός, ἣν ἐνέπνευσεν *ἔλλειψις ὕλης* ἢ περίσσεια πνεύματος κατόπιν ὅμως τάγμα ὁλόκληρον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀμερικανοῦ κ. Δόννελλ ἤρξατο τακτικοῦ πολέμου κατὰ τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς φήμης τοῦ μεγάλου δραματουργοῦ καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι αὐτὸς ἔγραψε τὰ ἔργα του ἤρχισε νὰ κλονίζηται παρὰ πολλοῖς.

Καὶ δὲν ἔχουσιν ἄδικον οἱ ἄνθρωποι. Πῶς δύναται τὸν ἐπίτηδες καὶ σεῖς νὰ τὰ ἔγραψε ὁ Σαιξπήρος; Πῶς εἶνε δυνατόν, ἕνας ἀγράμματος νὰ γράψῃ τοσοῦτον ἐξαίρετα ἔργα; Πῶς εἶνε δυνατόν, ἕνας ἀνεπιστήμων νὰ ἐκφέρῃ τοσαῦτα θαυμάσια πνεύματα; Πῶς ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐζήτει ἵππους διὰ τὸν θεατὴν ἔξω τοῦ θεάτρου, ἔγραψε τὴν *Ἰλιάδα* του, καὶ νὰ παραδώσῃ ἡμῖν τὰς ἀπαραμίλλους ἐκείνας εἰκόνας τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἃς διὰ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ γράψῃ τις ἔπρεπε νὰ ἔχῃ οὐχὶ δύο ὀφθαλμούς, ἀλλὰ πολὺ πλειοτέρους ὀφθαλμούς, ὅπως ἐπίσης θὰ ἐπεσήμαινε ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου ἠδύναντο ἀξιόλογα νὰ μὴ ἔχωσιν αὐτὸν πατέρα, ἂν μάλιστα ἀνερικανός τις ἀνακαλύψῃ ἐρωτικὰς τῆς συζύγου του ἐπιστολάς, ἀποδεικνυούσας ὅτι ἡ πρὸς τὸν Ζεβεδαῖον πίστις αὐτῆς δὲν ὑπῆρξε πάντοτε ἀκλόνητος!

Ἀλλά, θὰ ἐρωτήσητε δικαίως τόπε μὲ τὴν πλήρη διάθεσιν νὰ μὴ ἐκπλαγῆτε ἐκ τῆς ἀποκρίσεώς μου: Ποῖος λοιπὸν ἔγραψε τὴν *Ἰλιάδα*; Τίς ὁ ἐραστὴς τῆς κ. Ζεβεδαίου; Τίς ὁ συγγραφεὺς τῶν ἔργων τοῦ Σαιξπήρου;

Καὶ περὶ μὲν τῶν δύο πρώτων ἀγχοῦμαι τὰς ἀνεπηρεάστους ψήφους τῶν συμπολιτῶν μου — διότι εἶναι ἀναδήλωσις καθ' ἣν στιγμὴν ζητοῦμεν κατάλληλον ὅρκον — ἀλλὰ περὶ τοῦ τελευταίου δύναμαι νὰ πᾶς βεβαιώσω, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Σαιξπήρος δὲν ἔγραψε τὰς τραγῳδίας του, βεβαίως θὰ τὰς ἔγραψε κάποιος ἄλλος καὶ αὐτὸς δὲν ἦτο, δὲν ἦτο, δύνατον νὰ ἦτο ἄλλος παρὰ ὁ Βάκων!

Καὶ δὲν τὸ λέγομεν οὐδ' ἀπὸ ἡμεῖς διὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν· μὲ λόγους πολεῖς — παρῆλθεν ἡ διαδήλωσις. — Τὸ λέγουσιν ἔξοχοι ἄγγλοι κριτικοί, τὸ λέγει ἑταιρεία ὁμοκέφαλος σοφῶν, ἡ *Ἑταιρεία τοῦ Βάκωνος*, ἀνάγγελλα ἀπὸ τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ Academy, ὅτι ἀποδέχεται τὸν τρόπον τοῦ τοῦ σχέπτεσθαι καὶ μελετᾶν τὰ πράγματα, καὶ ὅτι προετοιμάζεται ν' ἀποφανθῇ καθηγορηματικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος!

Ἀλοιπὸν τὰ ἔργα τοῦ Σαιξπήρου τὰ ἔγραψεν ὁ Βάκων. Οἱ ὑποστηρίζοντες τοῦτο εἶνε ἄνδρες ἀξιόλογοι, ἀξιοί, οὐδέποτε ψευσθέντες, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κατηγορήσῃ αὐτοὺς ὡς ἀπάτεωνας. Ἀλλὰ μὴ νομίσητε ὅτι οὕτω ὁλοκλήρως ἡ ἱστορία ἐπαύσατο. Ὅτε ἐν προσιμίῳ ἀνέτρεψαμεν εἰς τὸν Δίκενς, ἵνα δανεισθῶμεν τὴν αὐτοῦ τὸ δόγμα: «Οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκπλήσσεται τις, ἐγνώκαμεν καλῶς ὅτι, τοῦτο δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλίπωσιν ἄπαξ μόνον. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες, ἂν εἶνε δυστυχεῖς ἐν τῇ ζωῇ, γίνονται ἐν τούτοις ἀθάνατοι διὰ τοῦ θανάτου των καὶ ἄνωθεν τοῦ τάφου των θέλει ἀμφιβάλλει ἡ δόξα. Ἂν ἔχωσιν ἐχθροὺς φανατικοὺς ἄλλος τοὺς φθονοῦντας τὴν ὑπεροχὴν των ἐν τῇ ζωῇ, πέραν τοῦ τάφου δὲν τοὺς καταδιώκει ἡ ἔχθρα τῶν, καὶ ἀν μεταξὺ τῶν συγχρόνων των ὀπῆρξεν καὶ ἀντίδικα, οἱ μεταγενέστεροι πάντες γίνονται θαυμασταί των. Οὕτω τοὐλάχιστον ἔλεγον ἄλλοτε. Ἀλλ' ἤδη τὰ πράγματα ὑπερεκύρωσε τῶν προλήψεων. Οἱ τάφοι ἀνοίγονται, καὶ εἰσέρχονται οἱ τυμβωρύχοι κριτικοὶ καὶ παραδοξολόγοι, οἱ μὲν ἵνα ζωγράφωσι τὸν κοινὸν τοῦ ἐγκεφάλου των καὶ ὑπολογίσωσι μαθηματικῶς πόσον πνεῦμα περιείχετο ἐν αὐτῷ, καὶ ἂν φοῦτο ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὸν ὄγκον των, οἱ δὲ κατὰ παραδοξότερον ἀκόμη, κίνα ἀνακαλύψωσιν ἕνα σταυρὸν ἐπὶ παραδείγματι ἐν τῇ σκελετῶδει χειρὶ τοῦ ἀθέου Βολταίρου, καὶ προκαλέσωσιν εἰς βάρος του τὸν γελωτα τῶν συγχρόνων των!

Ἤδη καὶ οἱ νεκροὶ ἔχουσι τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς των. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Σαιξπήρου τὸν συκοφαντοῦσιν. Ἀλλὰ τί πράττουσι λοιπὸν οἱ φίλοι του;

Δὲν ἠρκέσθησαν οὗτοι εἰς ἁπλῆν ἄμυναν. Ἀντεπετέθησαν. Καὶ ὁ κ. Λόβελ ἐδήλωσεν ἐπισήμως, ὅτι ὁ Σαιξπήρος οὐ μόνον ὑπῆρξε θετικῶς ὁ συγγραφεὺς τῶν ἰδικῶν του ἔργων, ἀλλὰ ἠδύνατο ἀξιόλογα νὰ συγγράψῃ καὶ τὰ τοῦ Βάκωνος. Ἀποῦ παράδοξον τὸ Novum Organum καὶ τὸ Sermones fideles νὰ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγκεφάλου, ἐξ οὗ ὁ Ἀμλέτος καὶ ὁ Μάκβεθ, ἀλλ' ὁ ἐγκέφαλος οὗτος εἶναι νὰ εἶνε τὸ περιεχόμενον τῆς Σαιξπηρείου κεφαλῆς! Δὲν λέγει ὅμως ὁ κ. Λόβελ ποίου εἴδους κεφαλὴ θὰ ἦτο ἐκείνη, ἐξ ἧς ἐπήγασαν τόσα ἀνόμοια πράγματα.

Ὁ πρῶτος κριτικὸς ὑπῆρξεν ὁ Θεός. Ἐκήρυξεν ὅμως διὰ τοῦ Υἱοῦ του ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως τὸν σκοπόν, ὃν προέθετο: «κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς», καὶ τοῦτο τὸν ἐζήμωσε βεβαίως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ συναγωνισμοῦ. Οἱ ἄνθρωποι τὸν προέλαβον. Ἀφοῦ ἔκριναν ζῶντας καὶ νεκρούς. Τὸ πρῶτον βῆμα εἶνε δύσκολον· τὰ ἄλλα ἕπονται μόνα των. Ἀφοῦ ἀπεκόπη τὸ πρῶτον, ἡ *Ἑταιρεία τοῦ Βάκωνος*, ἡ Academy, ὅτι ἀποδέχεται τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ μελετᾶν τὰ πράγματα, καὶ ὅτι προετοιμάζεται ν' ἀποφανθῇ καθηγορηματικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος!

Ἀλοιπὸν τὰ ἔργα τοῦ Σαιξπήρου τὰ ἔγραψεν ὁ Βάκων. Οἱ ὑποστηρίζοντες τοῦτο εἶνε ἄνδρες ἀξιόλογοι, ἀξιοί, οὐδέποτε ψευσθέντες, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κατηγορήσῃ αὐτοὺς ὡς ἀπάτεωνας. Ἀλλὰ μὴ νομίσητε ὅτι οὕτω ὁλοκλήρως ἡ ἱστορία ἐπαύσατο. Ὅτε ἐν προσιμίῳ ἀνέτρεψαμεν εἰς τὸν Δίκενς, ἵνα δανεισθῶμεν τὴν αὐτοῦ τὸ δόγμα: «Οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκπλήσσεται τις, ἐγνώκαμεν καλῶς ὅτι, τοῦτο δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλίπωσιν ἄπαξ μόνον. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες, ἂν εἶνε δυστυχεῖς ἐν τῇ ζωῇ, γίνονται ἐν τούτοις ἀθάνατοι διὰ τοῦ θανάτου των καὶ ἄνωθεν τοῦ τάφου των θέλει ἀμφιβάλλει ἡ δόξα. Ἂν ἔχωσιν ἐχθροὺς φανατικοὺς ἄλλος τοὺς φθονοῦντας τὴν ὑπεροχὴν των ἐν τῇ ζωῇ, πέραν τοῦ τάφου δὲν τοὺς καταδιώκει ἡ ἔχθρα τῶν, καὶ ἀν μεταξὺ τῶν συγχρόνων των ὀπῆρξεν καὶ ἀντίδικα, οἱ μεταγενέστεροι πάντες γίνονται θαυμασταί των. Οὕτω τοὐλάχιστον ἔλεγον ἄλλοτε. Ἀλλ' ἤδη τὰ πράγματα ὑπερεκύρωσε τῶν προλήψεων. Οἱ τάφοι ἀνοίγονται, καὶ εἰσέρχονται οἱ τυμβωρύχοι κριτικοὶ καὶ παραδοξολόγοι, οἱ μὲν ἵνα ζωγράφωσι τὸν κοινὸν τοῦ ἐγκεφάλου των καὶ ὑπολογίσωσι μαθηματικῶς πόσον πνεῦμα περιείχετο ἐν αὐτῷ, καὶ ἂν φοῦτο ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὸν ὄγκον των, οἱ δὲ κατὰ παραδοξότερον ἀκόμη, κίνα ἀνακαλύψωσιν ἕνα σταυρὸν ἐπὶ παραδείγματι ἐν τῇ σκελετῶδει χειρὶ τοῦ ἀθέου Βολταίρου, καὶ προκαλέσωσιν εἰς βάρος του τὸν γελωτα τῶν συγχρόνων των!

Ἤδη καὶ οἱ νεκροὶ ἔχουσι τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς των. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Σαιξπήρου τὸν συκοφαντοῦσιν. Ἀλλὰ τί πράττουσι λοιπὸν οἱ φίλοι του;

Δὲν ἠρκέσθησαν οὗτοι εἰς ἁπλῆν ἄμυναν. Ἀντεπετέθησαν. Καὶ ὁ κ. Λόβελ ἐδήλωσεν ἐπισήμως, ὅτι ὁ Σαιξπήρος οὐ μόνον ὑπῆρξε θετικῶς ὁ συγγραφεὺς τῶν ἰδικῶν του ἔργων, ἀλλὰ ἠδύνατο ἀξιόλογα νὰ συγγράψῃ καὶ τὰ τοῦ Βάκωνος. Ποσῶς παράδοξον τὸ Novum Organum καὶ τὸ Sermones fideles νὰ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγκεφάλου, ἐξ οὗ ὁ Ἀμλέτος καὶ ὁ Μάκβεθ, ἀλλ' ὁ ἐγκέφαλος οὗτος εἶναι νὰ εἶνε τὸ περιεχόμενον τῆς Σαιξπηρείου κεφαλῆς! Δὲν λέγει ὅμως ὁ κ. Λόβελ ποίου εἴδους κεφαλὴ θὰ ἦτο ἐκείνη, ἐξ ἧς ἐπήγασαν τόσα ἀνόμοια πράγματα.

Ὁ πρῶτος κριτικὸς ὑπῆρξεν ὁ Θεός. Ἐκήρυξεν ὅμως διὰ τοῦ Υἱοῦ του ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως τὸν σκοπόν, ὃν προέθετο: «κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς», καὶ τοῦτο τὸν ἐζήμωσε βεβαίως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ συναγωνισμοῦ. Οἱ ἄνθρωποι τὸν προέλαβον. Ἀφοῦ ἔκριναν ζῶντας καὶ νεκρούς. Τὸ πρῶτον βῆμα εἶνε δύσκολον· τὰ ἄλλα ἕπονται μόνα των. Ἀφοῦ ἀπε-

γυμνώσαν τὸν Σαιξπῆρον οἱ μὲν ἐκ τῆς λαμπρᾶς πορφύρας τῆς δόξης, δι' ἧς δύο αἰῶνες τὸν περιεβάλλον γονυπετεῖς πρὸ τοῦ μεγαλείου του, διατί καὶ οἱ δέ, πρὸς ἀντεκδίκησιν τοὐλάχιστον, νὰ μὴ ἀπογυμνώσωσι καὶ τὸν Βάκωνα; Οἱ γεραιοί — ἐπικίνδυνοι ἄνθρωποι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ὑφηγητῶν, ὅσοι παρ' αὐτοῖς ἐμαθητευσαν — ἀνεμίγθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ὁ κ. Reichel ἐξέδωκε κριτικὴν μελέτην ἐπὶ γραφομένην — εἴπομεν ἄτι ἰδὲν πρέπει νὰ ἐκπλήττεσθε — ἐπιγραφομένην: «Τίς συνέγραψε τὸ *Νέον Ὄργανον* τοῦ Βάκωνος;»

Καὶ ἰδοὺ ὁ νομολόγος, ὁ ἱστορικός, ὁ πολιτικός, ὁ ἠθικολόγος καὶ πρὸ πάντων ὁ φιλόσοφος Βάκων, ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ πατὴρ τῆς ἐμπειρικῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπαναστάτης τῶν ἐπιστημῶν, ἀπεκδύεται πάσης γνώσεως καὶ πάσης σοφίας, τίθενται δὲ αὗται χωρὶς τὰ ἐπὶ τῆς ἀνατομικῆς τραπέζης τοῦ γερμανοῦ κριτικοῦ καὶ... ζητεῖται ὁ ἄλλος, ὁ γνήσιος κύριός των. Τίς οὗτος; Ὁ Σαιξπῆρος ἴσως; Ὄχι, δυστυχῶς. Θὰ ἦτο ὡραῖον ἂν συνέβαινεν οὕτως. Ἀλλὰ χρονολογίαι τινὲς ἐπαρουσιάσθησαν ἐξαίφνης, ὡς ἐμπόδια καὶ μὲ ὅλην τὴν καλὴν τοῦ θελήσαι ὁ κ. Reichel ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῆς ἰδέας ταύτης.

Καὶ τώρα τίς συνέγραψε τὰ ἔργα τοῦ Βάκωνος; Πᾶς ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ. Ζητεῖται. Ἀλλ' ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ ὁ κριτικὸς ἀνεκάλυψε παλαιόν τινα διδάσκαλον τοῦ Βάκωνος, εἰς ὃν ἀνέθετο τὴν συγγραφὴν τῶν ἔργων του. Ὁ διδάσκαλος ἠσθένησεν αἴφνης καὶ τὰ ἔργα του κατεγράσθη ὁ μαθητής καὶ τὰ ἐξέδωκεν ὡς ἰδικά του.

Καὶ τοῦτο δὲν φαίνεται ποσῶς ἀπίστευτον. Ὁ Βάκων ἦτο μέγας φιλόσοφος, ἀλλὰ τίμιος ἄνθρωπος δὲν ἦτο. Ἡ ἱστορία μνημονεύει, ὅτι ὑπῆρξεν ἀχάριστος πρὸς τὸν προστάτην του κόμητα δ' Ἔσσεξ καὶ ὅτι ἀντὶ χρημάτων προέδιδε τὴν πατρίδα τοῦ καὶ ἐπώλει παράσημα καὶ θέσεις, ὡς συγχρονός τις Καφάρελ. Ἄρα λοιπὸν νὰ μὴ καταχρασθῇ καὶ τὰ ἀνέκδοτα ἔργα τοῦ διδασκάλου του; Βεβαίως ὁ Βάκων δὲν ἦτο ὁ συγγραφεὺς τῶν ἔργων τοῦ!

Εὐτυχῶς ἡ συζήτησις περιωρίσθη ἕως ὧδε καὶ δὲν ἐλάθεν ἔτι μεῖζονας διαστάσεις. Ἀλλως, τίς οἶδε ποῖα θὰ ἐθρηνοῦμεν τι θύματα καὶ ποῖαν θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὴν ἐπῳδήν: Οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκπλήσσηται τις!

×

Καὶ τώρα μὴ πιστεύετε πλέον εἰς τι ποτε. Μὴ ἐκπλήττεσθε, μὴ παραδέχεσθε οὐδέν. Ἀνασκαφέντος τοῦ μνήματος, ἐν ᾧ ἀνεπαύετο ἐν δόξῃ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ρωμαντικῶν, ἀπεδείχθη, ὅτι μόνον ὑποπτος λληθοθήρας, χυδαῖος ἱππόκυμος, πεζὸς ὑπόβολεύς ἦν οὗτος καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐρευνηθέντος τοῦ τάφου τοῦ, ἀπεδείχθη ἐπίσης ἄθλιον ὑποκείμενον ὁ ἀντίπους τοῦ ἐκ Σταγείρων φιλοσόφου. Αἱ ἔρευναι θὰ ἐξακολουθήσωσιν. Ὅπως συμβαίνει παρ' ἡμῖν κατὰ τὰς ἐκλογάς, καθ' ἃς οἱ ἀντιθέτοι ἐκτυλίσσωσι μέχρι τῶν μαλλον ἐπικινδύνων λεπτομερειῶν τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἐχθρῶν των, οὕτω θὰ γίνεται ἀεὶ τοιοῦτο διὰ πάντας, ζῶντας καὶ νεκρούς. Οὐδὲν κρύπτον, ὃ μὴ φανερὸν γενήσεται. Ἡ κλῆθεια θὰ βασιλεύσῃ καὶ θὰ γνωσθῶσι τέλος πάντων τίνες οἱ πατέρες τῶν μεγάλων ἔργων καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου!

×

Καὶ ἂς παρηγορώμεθα ἡμεῖς οἱ μικροί. Ὁ ὕφραξ τῆς κριτικῆς θὰ ἐκριζώσῃ καὶ καταρρίψῃ ἴσως ὅλας τὰς ὑπερόχους πλατάνους, ὧν αἱ κορυφαὶ θωπεύουσι τὰ νέφη, ἀλλὰ δὲν θὰ ἰσχύσῃ καὶ καθ' ἡμῶν. Οὐδεὶς κριτικὸς παρεῖ θὰ ἐρωτήσῃ τίς ἔγραψε τὰ ἔργα μας. Θὰ εἶνε βέβαιον ὅτι τὰ ἔγραψαμεν ἡμεῖς!

Ἰμβ.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐγράφομεν κατ' Ἀπρίλιον, ὅτε ἐδικάζοντο οἱ ἄνθρωποι τῆς Κούτρας.

«Οἱ ἔνοχοι πρέπει νὰ δώσωσι τὴν ἀπόκρισιν τῶν ἀμαρτημάτων τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη φάσις τοῦ ἀπαισίου ζητήματος. Τὸ Ναί, ἐκεῖνο, τὸ Ναί εἶνε ἔνοχοι! δὲν καταδικάζει μόνον τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς προδότας. Τὸ Ναί, ἐκεῖνο εἶνε ἡ ἐπίσημος τῆς δικαιοσύνης ὁμολογία ὅτι ἐκλιπεῖν ἡ ἠθικὴ τιμή...»

Προσεθέτομεν δὲ ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο κοινὴ καταδίκη καὶ συμφορά, καὶ ὅτι ὁ στρατὸς ὅλος, ὅστις εἶνε ἐν σῶμα, ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου μέχρι τοῦ κατωτέρου ἄκρου, θὰ ὑφίστατο τὴν αἱματηρὰν προσβολήν, ὡς καὶ συμπασα ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, ἥτις, ὅπως μέχρι τοῦδε ἐπεδείκνυε θριαμβευτικῶς τὰ κατορθώματα τῶν μεγάλων τῆς πατρίδος ἐκείνων, οὕτω καὶ νῦν θὰ ἐκληρονόμει μέρος τοῦ αἴσχους...

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις. Οἱ ὑπόδικοι ἐθεωρήθησαν ἔνοχοι καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐξηκόντισε κατ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος τὸ ἀπαίσιον *Ναί*.

Τότε ἠσθάνθη ἄλγος ἀμύθητον ἡ Πατρίς.

Ἔκτοτε, ὅμως παρῆλθον ἑπτὰ μῆνες. Τοὺς καταδίκους τοῦ Ἀπριλίου ἠθώωσεν ὁ Νοέμβριος, καὶ ἡ δικαιοσύνη, σβύνουσα ἐκ τοῦ μαύρου πίνακος τὸ *Ναί*, ἔγραψεν *Ὄχι*. Μὴ πρέπει νὰ χαρῇ ἤδη ἡ Πατρίς; Ἀφοῦ ἡ πλανηθεῖσα δικαιοσύνη ἀπέλυσεν εἰς τὸν στρατὸν πάναγνα τὰ συκοφαντηθέντα ξίφη, δὲν πρέπει νὰ αἰσθανθῶμεν χαρὰν μεγάλην; ἀφοῦ μετὰ τοῦ σβεσθέντος ἐκ τοῦ μαυροπίνακος *Ναί* ἐσβέσθη καὶ τὸ στίγμα τῆς Κούτρας ἐκ παντὸς μετώπου ἑλληνικοῦ; δὲν πρέπει νὰ ἀγαλλιῶμεν;

Ὄχι!

Μεταξὺ τῶν δύο ἀποφάσεων τῶν στρατοδικείων, τῶν τόσῳ ἀνομοίων, θὰ ἐξενέγκῃ τρίτην τινὰ ἀνέκκλητον ὁ Ἄρειος Πάγος τῆς Ἱστορίας.

Μέχρι δὲ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ ἔθνος ὁλόκληρον δόον νὰ ἐργάζηται ὑπὲρ τῆς ἀθωώσεώς του, διότι θὰ θεωρῆται ὑπόδικον!

* * *

Θὰ εἴχομεν ἀνάγκην καὶ τῶν δεκαοκτὼ στηλῶν τοῦ Ὀλυμπείου, ἵνα γράψωμεν ἐπ' αὐτῶν τὰ διαδραματιζόμενα τὰς ἡμέρας ταύτας ἐν Ἀθήναις, χάριν τῆς δημαρχιακῆς ἐκλογῆς. Εὐτυχῶς ἡ ἔλλειψις χώρου σώζει τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀναγνώστας ἡμῶν ἀπὸ διηγήσεων, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἐκορέσθησαν πλέον. Ὅσον διὰ τοὺς ἀλλαχοῦ, τοὺς βεβαιοῦμεν ἐν συνειδήσει, ὅτι δὲν ζημιοῦνται ποσῶς ἂν ἀγνοῶσι τὰ διατρέχοντα. Τὸ πολὺ πολύ, θὰ τοῖς εἴπωμεν ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ τίς ἐνίκησεν ἐκ τῶν ὑποψηφίων, καὶ ἂς χαρῇ ἢ ἂς λυπηθῇ ἕκαστος, ἀναλόγως τῶν προσωπικῶν ἢ πολιτικῶν, του συμπαθειῶν.

Εἴπομεν πολιτικῶν διότι πολιτική, ὡς μὴ ὠφελεῖ, σημασία ἀποδίδεται ἀπό τινος εἰς τὰ δημοτικά· τοῦτο δὲ κωλύει τὴν *Ἑβδομάδα* νὰ ὑποδεικνύῃ καὶ αὐτὴν τὸν ὑποψήφιον της.

Μεθαύριον διδαχθήσεται ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Ἀθηνῶν, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου, ὁ *Φιλοκτήτης* τοῦ Σοφοκλέους. Καίτοι παράστασις ἀρχαίας τραγῳδίας, ὡς ἔχουσι οὖν τὰ τοῦ θεάτρου καὶ ἕνεκα τῆς γλώσσης, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ τελείως, ἐν τούτοις τόσαι κατεβλήθησαν προσπάθειαι, ὅπως μὴ προστεθῶσι νέα βάσανα εἰς τὰ ὅσα ὑπέστη ὁ ἄτυχης ἐρημίτης τῆς Λήμνου, ὥστε οἱ ἰδόντες τὰς γενομένας δοκιμὰς βεβαιοῦσιν ἐκ τῶν προτέρων τὴν σχετικὴν τῆς διδασκαλίας ταύτης ἐπιτυχίαν.

Ἐλπίζεται δέ, ὅτι τὸ θέατρον ἔσται πλῆρες οὐ μόνον ἐξ ἀρχαιοφίλων καὶ ἐραστεγνῶν, ποθούντων ν' ἀκούσωσι τῆς ὑψηλῆς τοῦ Βενδεο μουσικῆς, δι' ἣς θὰ ψαλῶσιν οἱ χοροὶ τοῦ δράματος, ἀλλὰ καὶ κυριῶν τεινουσῶν χεῖρα συμφιλιώσεως πρὸς τὸν πτωχὸν Φιλοκτήτην, ὃν τόσῳ ἄλλοτε ἐμίσησαν.

Πρὸς κατανόησιν τοῦ ἔργου συνιστῶμεν καὶ τὴν ἐν τῷ φύλλῳ 18 (1. ἔ.) τῆς *Ἑβδομάδος* δημοσιευθεῖσαν περὶ αὐτοῦ διατριβήν.

* * *

Ὡραία φιλολογικὴ ἑορτὴ ἐτελεῖτο χθὲς ἑσπέραν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ *Παρνασσοῦ*. Ὁ τόσῳ συμπαθὴς καὶ τρυφερὸς ποιητὴς ὁσῳ καὶ προσφιλὴς συνεργάτης ἡμῶν κ. Ἰωάννης Πολέμης ἀπήγγελλε *Στίχους διὰ τὰς κυρίας*. Αἱ δὲ κυρίαι, αἵτινες κατεῖχον ἐν μυρσοβόλῳ πλεῖστοφίλῃ τὴν αἴθουσαν, σπεύδουσαι εὐγνωμόνως διὰ τὴν εἰς αὐτὰς ἀφιέρωσιν τοῦ ποιητοῦ — τῶν στίχων τοῦ δηλαδή — ὡς νὰ τὰς ἔπλασε καὶ αὐτὰς ὁ κ. Πολέμης, ἦσαν ὅλαι κόμψαι καὶ χαρίεσσαι, ὅπως τὰ ἐμμετρα διηγήματα τοῦ, «Ἡ νυφοῦλα», «ἡ Μήτερα», «Τὸ δαχτυλίδι», «ἡ Σκλάβα» καὶ αἱ «δύο Ἀδελφαί».

Ὅλα ἦσαν καλὰ καὶ ἐκλεκτά, ἀπὸ τοῦ λιπτοτάτου αἰσθήματος, ὅπερ διαχέεται ἐν ἑκάστῳ τῶν εὐτόρνων καὶ φυσικωτάτων στίχων, μέχρι τῆς ὑποτρεμούσης ἐκ συγκινήσεως φωνῆς τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ, ἥτις ἔδιδεν αὐτοῖς νέον τι θέλγητρον. Ἀλλ' γλυκύτερα ὅλων ἦσαν τὰ «Γλυκὰ» τοῦ «Λόγια», ἅτινα λυτηρὸν μέν, ὅτι δὲν θὰ τ' ἀκούσητε ἀπαγγελλόμενα ἀπὸ αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' εὐχάριστον, ὅτι θὰ τὰ ἴδητε, μόλις ἀνοίξητε τὴν σελίδα.

ΛΟΓΙΑ ΓΛΥΚΑ

1

Ροδόφτερες ἐνθύμησες, πετάξετε καὶ πάλι
κ' ἐλᾶτε τώρα γύρω μου ἡ μιὰ κοντὰ 'ς τὴν ἄλλη,
καὶ κάνετέ μου συντροφιὰ ὡς ἐτοῦν τὰ χαράξη.
Δὲν εἶν' ἐδῶ 'στὸ πλάγι μου κανεὶς τὰ σᾶς ταράξη
οὔτε γλυκὰ ὀνείρατα, οὔτε γλυκειαὶς ἐλπίδες·
μόνον ἐσεῖς, φαρμακεραῖς, ἄλλα χρυσαῖς λεπίδες
ποὺ μοῦ τρυπᾶτε τὴν καρδιὰ καὶ στάζει ἀγάπης αἷμα.
μόνον ἐσεῖς τοῦ πόνου μου καὶ γέννημα καὶ βρέμμα,
ἐσεῖς ἐλᾶτε γύρω μου μὲ τὰ γοργὰ φτερά σας
καὶ δόστε μου 'λίγη χαρὰν ἀπ' τὴν πολλὴ χαρά σας.
Σᾶς ἀγαπῶ, ἐνθύμησες, νεράϊδες λευκοφόραις,
γιατὶ μὲ σᾶς διαβαίνουνε τῆς νιότης μου ἡ ὥραις
κ' ἂν ἀπὸ σᾶς ἡ κάθε μιὰ τὸ θάνατο μοῦ φέρη,
ἀρκεῖ πῶς μὲ πλημμύρετε μ' ὀλόχρυσο μαγαῖρι!

2

Στὸ πλάγι φέγγει τὸ κερί, ὀλόχρυσά μου-οἰ τοῖχοι
καὶ 'στὸ τραπέζι ἀπλόνονται γίλιαις γιλιάδες στίχοι
ὅλοι βγαλμένοι ἀπ' τὴν καρδιὰ ποῦ μέρα-νύκτα κλαίγει,
κ' ἔνας 'στὸν ἄλλονε μιλεῖ κ' ἔνας 'στὸν ἄλλον λέγει:
—Καλέ, τί ἔχει ὁ ποιητὴς κ' ἀνασταράζει αἰώνια;
δὲν εἶνε ὅπως ἤτανε 'στὰ περασμένα χρόνια.
Κ' ἐγὼ τοὺς λέγω, ἐνῶ κρυφὰ μὲ δάκρυα τοὺς βρέχω:
—Ἀπ' τὴν καρδιά μου βγήκατε, δὲν ξέρετε τί ἔχω;

3

Θυμᾶσαι; ἦταν ὥμορφη τῆς ἄνοιξης ἡμέρα,
ὁ Μάης γίλιαις μυρωδιαὶς σκορποῦσε 'στὸν ἀγέρα,
οἱ μενεξέδες γτροπαλοὶ 'στοὺς κῆπους ξεψυχοῦσαν
καὶ τελευταί' ἀνάπνοη γλυκύτατη ἐσκορποῦσαν
τὰ ῥόδα ἐμοσχομύριζαν σὰν γέλη ἀγαπημένα
κ' ὅλα τὰ λούλουδα τοῦ ἀγροῦ ἀνθίζαν ἔνα-ἔνα.
Μιὰ τέτοια ἡμέρα φωτερὴ σ' ἐγνώρισα, μικρή μου,
κ' ἡ μαγική σου εὐμορφιὰ ἐπρόβαλε ἀντικρύ μου·
καὶ τώρα ὅταν κάποτε τυχαίνη νὰ ἰδωθοῦμε
τὴν ὥρα ποὺ σ' ἐγνώρισα τὴν ὥρ' αὐτὴ θυμοῦμαι,
κ' ἐκεῖνο γειμῶνας ἔρχεται κ' ἐνῶ βοριᾶς ἀρχίζη
θαρρῶ πῶς εἶνε ἄνοιξις καὶ πῶς ἡ φύσι ἀνθίζει.

4

Ὁ μολιβένιος οὐρανὸς σύννεφα μαῦρα ἔχει
κ' ἀπ' τὸ πρωὶ ποὺ ξύπνησα σήμερα ὅλο βρέχει·
βρέχει κ' ἡ φλύαρη βροχὴ καθόλου δὲν σωπαίνει...
Ἂν ἤμεθα κ' οἱ δυὸ μαζὶ 'στὴν κάμαρα κλεισμένοι,
ἐκεῖ κοντὰ 'στὴ σόμπα μας ποὺ 'λίγο-λίγο καίγει,
πόσα λογάκια ἐρωτικὰ τ' ἀγέλλι μας θὰ λέγη!
Τὴν κουρασμένη κεφαλὴ 'στὸν ὦμό σου θὰ γέρνω
κ' ἀπ' τὴ θερμή σου ἀναπνοὴ νέα ζωὴ θὰ παίρνω
καὶ μὲ λαχτάρα ὕστερα, μικρούλα μου, θὰ τρέχω
μέσ' 'στὸ κλειστὸ συρτάρι μου ποὺ τόσους στίχους ἔχω,
κ' ὅπου τοὺς ἔγραψα γιὰ σὲ μ' ὑπομονὴ μεγάλη,
καὶ θὰ διαβάζωμε μαζὶ καὶ θὰ γελοῦμε πάλι.
Καὶ σύ, καὶ σὺ περήφανη 'στοὺς στίχους μου μονάχα
θὰ μ' ἐρωτᾷς γιατὶ ποτὲ καὶ τί σημαίνουν τάχα
λόγια βαλμένα 'στὴ σειρὰ καὶ λόγια ταιριασμένα;
Κ' ἐγώ, κ' ἐγὼ θὰ σ' ἀπαντῶ μὲ γέλη μαγεμένα
πῶς κάποτε σὰν κάθομαι μονάχος μου τὸ βράδυ,
βλέπω παρθένα λιγερὴ ποὺ σχίζει τὸ σκοτάδι
καὶ 'στὸ πλευρό μου κάθεται καὶ μὲ φιλεῖ μὲ ζήλεια
καὶ μοῦ μιλεῖ καὶ μοῦ μιλεῖ γλυκὰ λογάκια γλία.
Ἐσύ, μικρούλ' ἀγάπη μου, θὰ λὲς πῶς δὲν πιστεύεις,
μὰ δίχως νὰ τὸ στοχασθῆς θ' ἀρχίσης νὰ ζηλεύῃς
αὐτὴ τὴ νηὰ τὴν ὥμορφη τὴν μεταξομαλλοῦσα
καὶ θὰ μοῦ λὲς, πῶς λέγεται; καὶ θὰ σοῦ λέγω: Μοῦσα...
Αἴ! τότε πειὰ θεόστρελλοι θ' ἀρχίζωμε καὶ πάλι
τοῦ ἔρωτά μας τὴ χαρὰ ποὺ δὲν τὴν νοιώθουν ἄλλοι,
κ' ἐνῶ δὲ γίλια αἰσθήματα ἡ γλῶσσά μας θὰ τρέχη
ὁ μολιβένιος οὐρανὸς ἂν δὲν βαρειέται ἂς βρέχη.

5

Κόβω λουλούδια τῆς μυρτιᾶς, λουλούδια μυρωμένα,
Παρθενικὰ καὶ δροσερὰ κ' ἀθῶα σὰν ἐσένα·
πλέκω στεφάνι μὲ χαρὰ κ' ὑπομονὴ μεγάλη·
νὰ τ' τὸ φορέσω, ἀγάπη μου, 'στὸ εὐμορφο κεφάλι.
Περνᾷ ἡ μέρα γρήγορα κ' ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει
κὶ ἡ καρδιά μου καρτερεῖ κ' ἀδίκως σὲ προσμένει.
Ἂχ! ὅλα τ' ἄνθη τῆς μυρτιᾶς ὁ ἥλιος θὰ μαράνη,
θὰ μείνω ἐγὼ χωρὶς ἐσὲ καὶ νὺ χωρὶς στεφάνι.

6

Ξημέρωσε κ' ἐσβύστηκε τὸ τελευταῖο ἄστερι
καὶ μουρμουρίζει τῆς αὐγῆς τὸ χαϊδεμένο ἀγέρι,
καὶ τὸ νερὸ φεγγοβολᾶ μέσ' 'στὴ γλῶρή του στρῶσι·
ξημέρωσε, κάλλιο ποτὲ μὴν εἶχε ξημερώσει
γιατὶ σ' ὠνειρευόμουνα — Στὸν ὦμό σου ἀκουμποῦσα
καὶ μὲ λαχτάρα τὸ μικρὸ γεράκι σου ἐκρατοῦσα
κ' ἐκεῖ ποὺ σκύβ' ὁλόγαρος νὰ τὸ γλυκοφιλήσω
ποτοῦ ποτοῦ τὰ γείλη μου 'στὸ χέρι σου ἀκουμπήσω
ἐξύπνησα κ' ἀπόμεινα μ' ἀπελπισιὰ μεγάλη
Αἴ! ἥλιε, φύγε γρήγορα γιὰ νὰ θ' ἡ νύκτα πάλι!

7

Προχθὲς — τί ἀλησμόνητη ἐνθύμησι ἐκείνη —
ἔνας φτωχὸς σὲ μιὰ γωνιὰ ζητοῦσ' ἐλεημοσύνη·
ἀπὸ τὸ πλάγι του σωρὸς περνοῦνε οἱ διαβᾶται,
κανεὶς δὲν τὸν σπλαγνίζεται, κανεὶς δὲν τὸν λυπᾶται.
Ὅταν ἐγὼ προσπέρασα δὲν ξέρω πῶς μ' ἐφάνη,
σὰν γνωριοῦμαι τὸ χέρι σου τὸ χέρι μου νὰ πιάνη,
σὰν νάβλεπα τὴν ὄψι σου 'νυμέρι καλωσύνη,
ἔδωκ' ἀμέσως 'στὸν φτωχὸ δυὸ λεπτὰ ἐλεημοσύνη.
—Νὰ χαίρεσαι ὅ,τι ἀγαπᾶς! — λέγει ὁ φτωχὸς καὶ πάλι.
Ἂχ! τί φθηνὰ π' ἀγόρασα εὐχὴ τόσο μεγάλη!

8

Εἶνε βαθειὰ 'στὴν ἐξοχὴ κρυμμένο μοναστάκι
ποὺ τοῦ στολίζουν ταῖς πλευραῖς οἱ πυκνωμένοι βάτοι,
ἡ ἀνθισμέναις λυγαριαῖς μὲ τὰ σγιστὰ των φύλλα,
τὰ κυπαρίσσια τὰ ψηλὰ μὲ τὰ μικρά των μῆλα,
ἡ λεύκαις ἡ δυτρόσωπαις, τὰ παχουλὰ πλατάνια
καὶ ἡ παρθέν' ἀγράμπελη π' ἀνθεῖ μὲ περηφάνεια.
Ἐκεῖ 'στὴν ἔρημη μεριὰ μιὰ θύρα εἶνε κρυμμένη
κ' ἔνα σκυλὶ γιὰ θεροῦρος ἀπ' ἔξω πάντα μένει,
καὶ μὲ μεγάλ' ὑπομονὴ προσμένει νὰ γαυγίσῃ
κάθε διαβάτη ἄγνωστο ποὺ τύχει κ' ἀντικρύσῃ.
Ὅταν ἡ θύρ' ἀνοίγεται βλέπει βαθειὰ τὸ μάτι
δένδρα πυκνά, μύρια πουλιά, γῆ ἀπ' ἄνθους γεμάτη,
καὶ μέσ' 'στὴ σκοτεινὴ σκιὰ πίσω ἀπ' τὰ δένδρα πάλι
ἕνα σπιτάκι χαμηλὸ τὴν ὄψι του προβάλλει,
ποὺ λὲς ἀπ' τὸν ἐξώστη του τὴν ἔξοχη κυττάζει
καὶ μ' ἀνοίχτὰ παράθυρα χαμογελᾶ μὲ νάζι.
Δὲν ξέρεις πῶς μαγεύθηκα τὴν ὥρα ποὺ τὸ εἶδα
καὶ μὲ ναούρισε κρυφὰ μιὰ ψεύτικη ἐλπίδα,
γιατ' εἶπ' ἀμέσως μὲ τὸ νοῦ, μικρή μου ἀγαπημένη,
πῶς τῆς ἀγάπης μας φωλιὰ τὸ σπίτι αὐτὸ θὰ γένη.
Ἦταν ἡμέραις ὥμορφαις, μέραις γλυκειαῖς ἐκείναις
καὶ τῶπα καὶ τὸ πίστεψα — πέρασαν τώρα μῆνες
καὶ ξαναπέρασα νὰ δῶ τὴν ἄψυχη φωλιά μας
κ' εἶδα ξερὰ τὰ δένδρα μας κ' ἄφυλλα τὰ πουλιά μας
καὶ τὸ σπιτάκι ὁλόκλειστο, γυμνὸ τὸ μοναστάκι
κ' ἐπρόβαλλαν ἀγκαθωτοὶ κ' ἀχρεμὲν' οἱ βάτοι
καὶ τὸ σκυλὶ ἐκρύφτηκε καὶ δὲν φοβᾶται πλέφτη
γιατὶ χειμῶνας ἔρχεται, γιατὶ τὸ χιόνι πέφτει.

Ναί, πάλι θάλθ' ἡ ἄνοιξις καὶ πάλ' ἡ γῆ θ' ἀνθίσῃ
κ' ἡ δροσερή μας ἡ φωλιὰ θὰ μυριολουλουδίσῃ.
Ἐγ' ὅμως ἀπελπίζομαι 'στὴν ὄψι τ' οὐρανοῦ
κ' ἀναστενάζω μόνος μου καὶ λέγω μὲ τὸ νοῦ:
— Ἂν καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, ἀλλοίμονο σὲ μένα!
μπορεῖ ὡς τότε, ἀγάπη μου, νὰ μ' ἔχῃς ξεχασμένα.

9

Κάθε φορὰ ποὺ θὰ σὲ δῶ μ' ἀρέσεις πειὸ πολύ,
μοῦ φαίνεσαι πειὸ εὔμορφη κ' ἄκομα πειὸ καλή·
κ' ἔτσι ὁ νοῦς μου στάμωτα καὶ δὲν καταλαβαίνει,
ἀγάπη μου χρυσή,
ἡ ὠμορφαίνεις πειὸ πολὺ μὲ τὸν καιρὸ ἐσύ,
ἢ μέρα ἢ ἀγάπη μου ἄκομα σ' ὠμορφαίνει.

10

Ἂχ! πόσαις κύπτες μαγαρὸς μέσα 'στὸν κῆπο τρέχω
καὶ μέσ' 'στὸ νοῦ μου ζωγραφῶ τὴν εὐμορφιά σου ἔχω!
Ξεχνιέμ' ἐκεῖ καὶ σταματῶ μ' ὀλάκοιχτο τὸ στόμα
κ' ἔτσι θαρρῶ πῶς σοῦ μιλῶ, πῶς μοῦ 'μιλεῖς ἀκόμα·
ὕστερα φεύγω καὶ πετῶ καὶ μιὰ γλυκειὰ ἐλπίδα
καὶ λέγω πῶς σοῦ μίλησα καὶ λέγω πῶς σὲ εἶδα.

11

Μέσ' σὲ σαλόνι ὁλόφωτο τρελλὸς χορὸς ἀρχίζει
μὲ μουσικὴ ὅπου κ' αὐτιὰ καὶ πόδια δαιμονίζει.
Νηᾶτα καὶ πλούτη κ' εὐμορφιὰ σκορπίζοντ' ἐκειπέρα.
καὶ γύρουν τόση ἀραλαμπὴ ποὺ λὲς πῶς εἶνε μέρα.
Ἐδῶ χρυσὰ, ἐκεῖ ζαρθά, παρέκει ὁλόμαυρα μαλλιά,
ἐδῶ πεντάμορφαις πετοῦν 'στοῦ γορευτοῦ τὴν ἀγκαλιά,
ἐκεῖ νεράϊδες λιγεραὶς ἀλλάζουν ζήλειας βλέμματα
μὲ κατάσπρα, μὲ ὀδόντα μεταξωτὰ φορέματα.
Τοῦ Στράους τρέγ' ἡ μουσικὴ κ' οὔτε στιγμὴ δὲν μένει,
Τὸ β ἀ λ ς κτυπᾶει 'στὸ μυαλὸ κ' εἶν' ὅλοι μεθυσμένοι.
Ἐγὼ καὶ πάλι μόνος μου σὲ μιὰ γωνιὰ κυττάζω,
κ' ἐνῶ αὐτοὶ γελοῦν, πηδοῦν, ἐγὼ . . . ἐγὼ νυστάζω·
γιατὶ 'ταῖς τόσαις εὐμορφιαῖς, γιατὶ 'στὰ τόσα νηᾶτα
δὲν εἶν' ἐκείνη π' ἀγαπῶ, ἡ κόρ' ἡ μαυρομάτα·
κ' ἐνῶ κυττάζω ὁλόγυρα γωρὶς καμμιὰν ἐλπίδα,
θυμοῦμαι τότε μιὰ φορὰ πῶς 'στὸ κερί μου εἶδα
πῶς τάχα ἤμουν ἄρρωστος κ' ἀπέθανα ἐπὶ τέλους
κ' ἐπῆγα 'στὸν παράδεισο νὰ ζῶ μὲ τοὺς ἀγγέλους.
Μέσ' 'στὰ τραγούδια τ' οὐρανοῦ, μέσ' 'στ' ἄνθη τὰ δροσάτα
δὲν βρῆκα ἐκείνη π' ἀγαπῶ, τὴ νηὰ τὴ μαυρομάτα
καὶ μοῦσαν πῶς 'στὴν κόλασι ἐκείνη πάντα ζῆ·
πῆγα κ' ἐγὼ 'στὴν κόλασι κάμαι μ' αὐτὴν μαζί.
Ἔτσι καὶ τώρα 'στὸ γορὸ — ἀδιάφορ' ἡ ματιά μου
γυρίζει ἐδῶ, γυρίζει ἐκεῖ, δὲν σταματᾷ 'στ' αὐτιά μου
τῆς μεθυσμένης μουσικῆς ἡ κάθε ρ ό τ α σβύνει...
Πόσο θὰ μ' ἄρεσε ὁ χορός, ἂν ἤτανε κ' ἐκείνη!

12

Μοῦσαν πῶς πᾶς 'στὸν τόπο σου νὰ ζήσῃς μοναχή σου.
Αἴ! μαυρομάτα μου μικρή, δὲν μὲ πονεῖ ἡ ψυχή σου
Μοῦσαν πῶς φεύγεις κ' ἔκλαψα κ' ἂν θὲς ἀκόμα κλαίγω,
μὰ πάλι συλλογίζομαι καὶ μὲ τὸ νοῦ μου λέγω:
Κάλλιο νὰ φύγῃς· τί ὠφελεῖ κ' ἂν εἶσαι ἀκόμα ἐδῶ,
ἀφοῦ καὶ πάλι δὲν μπορῶ καθόλου νὰ σὲ 'δῶ;

13

Σὰν βελουδένια κεκελαμιὰ ποὺ μέσ' 'στὴν πέτρ' ἀνθίζει
καὶ μέσ' τ' ἀγκάθια κρύβεται κ' ἀπ' ὅλα ξεχωρίζει
καὶ 'στὰ μεγάλα φύλλα της γίλια στολίδια βάζει,
σὰν βελουδένια κεκελαμιὰ κ' ὁ ἔρωτάς μου 'μοιάζει
ἔτσι κ' αὐτὸς ἐβλάστησε 'στὸν πόνο ρίζωμένος
κ' ἀνθοβολᾷ μονάχος του, περιτριγυρισμένος
ἀπὸ γιλιάδες βάσανα κ' ἀπὸ γιλιάδες πάθια,
σὰν κεκελαμιὰ π' ἀνθοβολᾷ 'στὴς πέτραις καὶ 'ς τ' ἀγκάθια.

14

Πῶς τῆς ἄρεσει κάποτε τρεχάτη νὰ πηγαίνῃ
ἔξω σὲ μέρη ἐρημικὰ, ὅπου κανεὶς δὲν μένει,
εἴτε σὲ δράμους ἔρημους ποὺ ἀτέλειωτοι ἀρχίζουν,
εἴτε 'στὴ ῥάχη τοῦ βουνοῦ ποὺ γίλια χόρτ' ἀνθίζουν·
κὶ τότε γοιώθει ἀπὸ χαρὰ τὸ στῆθός της γεμάτο,
κ' ἔτσι ἀρχίζει σὰν παιδὶ νὰ τρέχῃ ἀπάνω-κάτω,
σιγὰ τὴ χλόη νὰ πατῇ καὶ νὰ γελᾷ μὲ νάζι,
γιατὶ τῆς χλόης τὸ χ α λ ὶ 'στὰ πόδιά της ταιριάζει·
ὕστερα καμαρώνοντας τὰ λούλουδα μετρᾷ
καὶ παίζει μόνη καὶ πηδᾷ καὶ κάνει πῶς γλυστρᾷ,
κ' ἀγοίγει τὴν ὀμ π ρ ἐ λ α της, τὴν ξακουστὴ πάλι
καὶ κάνει ὅ,τι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν τόσοι ἄλλοι.
Κ' ἐγὼ ποὺ βλέπω μακρυὰ τ' ἀθῶα της παιγνίδια
νοιώθω αἰσθήματα παιδιοῦ, αἰσθήματα τὰ ἴδια
καὶ θέλω τότε ὅπως αὐτὴ 'στὸ πλάγι της νὰ τρέξω
νὰ τῆς μιλῶ, νὰ τῆς γελῶ καὶ σὰν παιδὶ νὰ παίξω.
Κ' ἐνῶ τὴν βλέπω ἀχόρταγα κ' ἐνῶ ἡ χαρὰ μὲ πνίγει,
χωρὶς νὰ θέλω, μόνο του τ' ἀχεῖλι μου ἀνοίγει
καὶ ψιθυρίζει μιὰν εὐχὴ π' ἀκούγεται καὶ πιάνει:
— Εὐλογημένη ἡ ἀγάπη σου ὅπου παιδὶ μὲ κάνει!

15

Προχθὲς καὶ πάλι ἔκρεχε 'ς ἀνθοστρωμένα μέρη
κ' ἔσκυψ' ἐμπρός της κ' ἔπιασε κάτασπρο περιστέρι·
'στὴν ἀγκαλιά της τὸ κρατεῖ, χαϊδεύει τὰ φτερά του
καὶ γοιώθει μέσ' 'στὰ στήθη της τὴν ἄγολη χαρά του.
Ὕστερα τ' ἄφησε — αὐτὸ λευκὰ φτεράκια ἀνοίγει
καὶ πέφτει ἐμπρὸς 'στὰ πόδια της — δὲν θέλει λὲς νὰ φύγῃ.
Ἔτσ' εἶνε κ' ἡ ἀγάπη της, ἀγάπη μυστική,
σὰν περιστέρι ἄγολη καὶ σὰν αὐτὸ λευκή.
Κ' ἂν τὴν καρδιά της κάποτε ὁ χρόνος τὴν ἀλλάξῃ
καὶ διώξῃ τὴν ἀγάπη της, αὐτὴ δὲν θὰ πετάξῃ
καὶ δὲν θὰ φύγῃ, ἀλλὰ κοντὰ τὸν πόνο θὰ τῆς φέρῃ,
ὅπως προχθὲς δὲν ἔφευγε τὸ ἄσπρο περιστέρι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΝΑΖΑΡΙΟΥΣΚΑ

(Ρωσσικὸν διήγημα)

Ἑκάστην φορὰν, ὅτε μετέβαινον εἰς Βοροτέν, ἡ πρώτη ἐρώτησις πρὸς τοὺς γονεῖς μου ἦτο ἡ ἑξῆς: Τί γίνεται ὁ Ναζαρίν; ἢ μᾶλλον ὁ Ναζαριούσκα, ὅπως τὸν ἐκάλει ὅλον τὸ χωρίον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἠρώτα συχνάκις περὶ ἐμοῦ, ὅτε ἀπουσίαζον, ἀφοῦ ἡ φιλία ἡμῶν ἦτο ἀμοιβαία.

Ὁ μικρὸς εὐνοούμενός μου ἦτο ὀρφανός. Ὁ πατήρ του, ὁ δασοφύλαξ Βράνκας, γενναῖος ἄνθρωπος, φιλάργυρος εἰς λόγους, ἀλλ' ἑτοιμος πάντοτε νὰ ὑπεύθυνη εἰς βοήθειαν παντὸς ἔχοντος ἀνάγκην συνδρομῆς, μετέβη πρωΐαν πινὰ εἰς τὸ δάσος καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλέον ἐκεῖθεν. Ἡ μήτηρ τοῦ Ναζαρίν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς χολέρας εἶχε φύσει τὴν ζωὴν εἰς πλείονας τῶν ἑκατὸν ἐκ τῶν προσληθέντων ὑπὸ τῆς νόσου χωρικῶν. Διέτρεχε τὸν περίχωρα νυθημερόν, καὶ ὅτε ἀνεκαλύπτετο ἔνα τῶν ἀτυχῶν τούτων, τῷ ἔδιδε νὰ πίη καὶ τὸν περιέθαλπεν ὅσως ἠδύνατο, μέχρις ὅτου ἀπωλέσθη καὶ αὐτὴ, θῦμα τῆς ἀφοσιώσεώς της.

Ἡ γραῖα Ζαστάβνα παρέλαβε τότε τὸν μικρὸν Ναζαρίν καὶ τὸν ἀνέθρεψεν ὡς ἴδιον τέκνον. Δὲν εἶχε ποτὲ ὑπομφεύθη μολονότι δὲ ἐλάτρευε τὸ παιδίον, δὲν τὸ διέφθειρον ἐν τούτοις αἱ θωπεῖαι της.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν παιδικὴν μορφήν του, τὸ ὡραῖον ἔκτοτε παράστημά του, τὴν ροδόλευκον ὄψιν, τὴν αγνότητα καὶ σοβαρότητα, αἵτινες ἀναλαμπ ἐπὶ τοῦ προσώπου του καθίστων αὐτὸ τόσῳ διακεκριμένον. Νομίζω ὅτι βλέπω ἀκόμη τοὺς μεγάλους σκεπτικοὺς καὶ σεμνοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ τοὺς ὡραίους ξανθοὺς βοστρύχους του.

Ἐν τῷ σχολείῳ οὐδεὶς ἐμάνθανεν ὅσον αὐτός· ὅτε δὲ ὁ ἐφημέριος τὸ παρετήρει

εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δὲν ἠδύνατο νὰ τῷ ἀρνηθῇ ἐν μειδίαμα καὶ νὰ μὴ θωπεύσῃ τὸ μέτωπόν του. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς Ἀκολουθίας ὁ Ναζαρὶν ἦτο ἡ προσωποποίησις τῆς συστολῆς. Ὅτε δὲ ὡς παῖς τοῦ χοροῦ ἐκίνει τὸ θυμιατήριον ἢ ἔψαλλε, τὰ κυανᾶ νεφίδια τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τὸ ἄσμά του ἐφαίνοντο ὡσεὶ ἀνερχόμενα κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως ὁ καπνὸς τῆς θυσίας τοῦ Ἄβελ.

Ὁ Ναζαριούσκα ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς ὅλων τῶν παιδίων τοῦ χωρίου. Δὲν εἶχεν ἐπιδιώξει τὴν τιμὴν ταύτην, ἀλλὰ τῷ ἦν ἀπέδιδον ὅλα αὐθορμήτως. Αὐτὸς τὰ ὡδήγει, ἵνα συλλέξωμι χαμαικέρασα καὶ μύκητας, καὶ αὐτὸς διέτασσε πῶς νὰ τινάξωσι τὰ καρποφόρα δένδρα.

Ὅτε κατὰ τὰς ὡραίας θερινὰς νύκτας ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν συνομηλίκων του ἢ κατὰ τὰς μακρὰς χειμερινὰς παρὰ τὴν λαμποβολοῦσαν ἑστίαν, ἐγίνετο ποιητὴς ραψῳδός. Διηγεῖτο τὰ παλαιὰ παραμύθια τοῦ Ἰβάνωκ, τὸν *Πτερωτὸν Λύκον*, τὰς παραδόσεις περὶ τῆς τρομερᾶς ἐκδικήσεως τῆς Τσαρίνας Ὄλγας, καὶ πόσον ὡραῖα τὰ διηγεῖτο!

Ὅτε ἐξηρχόμην φέρων τὸ πυροβόλον μου, μὲ συνώδευε πάντοτε καὶ μὲ ἠρώτα πράγματα, ἅτινα πολὺ μὲ συνεκίνουν. Τῷ ἐδείκνυον ὀστράκα καὶ ἀπολιθώσεις φυτῶν καὶ τῷ ἔλεγον πῶς ἐσχηματίσθη ἡ γῆ. Ἀπεφύλλιζον τὰ ἄνθη, ἵνα τῷ ἐξηγήσω τὴν θαυμασίαν αὐτῶν συναρμογήν, τῷ ἔλεγον τὰ ὀνόματα τῶν ἀστέρων καὶ τῷ ὡμίλουν περὶ τῶν φωτεινῶν ἐκείνων κόσμων, οἵτινες κατοικοῦνται ἴσως ὑπὸ πλασμάτων προωρισμένων νὰ χαίρωσι καὶ νὰ λυπῶνται, ὅπως ἡμεῖς. Ἠκροᾶτο, ἐσκέπτετο, καὶ μ' ἠρώτα ἐκ νέου.

Ἡμέραν τινὰ τὸν συνήντησα ἐν τῷ μικρῷ κοιμητηρίῳ. Μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ σύρας με πρὸς τινα γωνίαν, μοῦ ἔδειξε τάφον κεκαλυμμένον ὑπὸ ὑψηλῶν θάμνων: «Ἡ μητέρα σου ἀναπαύεται ἐδῶ;» ἠρώτησα. Ἔκλινε τὴν κεφαλήν. Ἐξήλθομεν ὁμοῦ. Παρὰ τὴν πύλην μὲ ἐσταμάτησεν σίφνης.

— Κάνεις δὲν γνωρίζει ποῦ εἶνε θαμμένος ὁ πατέρας μου, εἶπεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς θὰ τὸν εὕρῃ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως.

* * *

Εἶχον ἀφιχθῆ πρὸ μικροῦ εἰς Βοροτέν, ἵνα διέλθω τὰ Χριστούγεννα. Ὁ χειμὼν ἦτο δριμύτερος τοῦ συνήθους, τὰ δὲ ἄγρια θηρία κατατρυχόμενα ὑπὸ τῆς πείνης ἤρχοντο μέχρι τῶν χωρίων. Χωρικός τις εἶχε φονεύσει πρὸ τινων ἡμερῶν ἐντὸς τῆς αὐλῆς του λύκα φοβερὸν διὰ τοῦ πελέκεώς του, καθ' ἑκάστην δὲ νύκτα ἐφαίνοντο, ἐκ τοῦ πύρου ὀφθαλμοὶ λύκων λάμποντες ὡς φῶτα πλανώμενα.

Μετὰ μεσημβρίαν τὰ παιδία τοῦ χωρίου ἐξῆλθον ἐν σώματι εἰς τὸ γειτονικὸν δάσος, ἵνα συναγάγωσι ξύλα. Ὄγκοι χιόνων ἐπίεζον τόσῳ βαρέως ἐπὶ ἑβδομάδας ὅλους τοὺς κλώνας τῶν δένδρων, ὥστε ὑπεχώρουν οὗτοι θραυόμενοι καὶ ἐπλήρουν τὸ ἔδαφος. Ὁ Ναζαριούσκα ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς μικρᾶς συνοδείας· μόλις δ' εἶχε συμπληρώσει τότε τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ὅτε ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία καὶ ἀρκετὰ ξύλα συνήχθησαν, ὁ Ναζαρὶν εἶπε:

— Παιδιά τώρα ποῦ ἐτελειώσεν ἡ δουλειά, πρέπει νὰ συλλογιστοῦμε πῶς θὰ διασκεδάσωμέν. Θὰ σᾶς ἑτοιμάσω ἕνα ὡραῖο παιγνίδι. Νὰ κυλιστοῦμε!

Ὅλα ἔρριξαν κραυγὰς χαρᾶς, ἐνῷ δέ τινα ἐξ αὐτῶν ἐπέστρεφον ταχέως εἰς τὸ χωρίον, μεταφέροντα τὴν ξυλείαν, ὁ Ναζαριούσκα βοηθούμενος ὑπὸ τῶν λοιπῶν διωργάνωσε τὸ παιγνίδιον ἐν τῇ πλευρᾷ τοῦ δάσους.

Μετ' ὀλίγον ὅλα τὰ παιδία τὸν περιεκύκλουν πάλιν. Αἱ μικραὶ μὲ τὰ πολύχρωμα καλύμματά των, ἐξ ὧν προέκυπτον ὡς μῆλα αἱ μορφαί των, οἱ μικροὶ μὲ τοὺς ἐκ δέρματος ἀρνίου σκούφους των, πάντα πλήρη χαρᾶς. Ἀφοῦ δὲ τὰ ξύλα εἶχον σταλῆ εἰς τὸ χωρίον, οὐδεὶς ἐσκέπτετο πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ οἰκάδε....

Ἐντὸς μικροῦ τὰ παιδία κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ σκότους καὶ ἡ νὺξ προύχωρεῖ. Οἱ ἀστέρες ἔλαμπον ἐν τῷ ὠχρῷ οὐρανῷ, αἱ ἀκτῖνες τῆς ἀνατελλούσης σελήνης προσέπιπτον ἤδη ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου καὶ τὰ παιδία ἐπαίζον ἀπόρρη πλήσιον τοῦ δάσους.

Καθήμενος παρὰ τὴν ἑστίαν, ἀνεγινώσκον ὅτε κραυγαὶ ἐξαίφνης ἀντήχησαν.

— Μία ἄρκτος, μία ἄρκτος προσέβαλε τὰ παιδία μας!

Ἠγέρθην ἀποτόμως, ἔλαβον τὸ πυροβόλον μου καὶ ὥρμησα ἐκτὸς τοῦ πύργου, ὅπως εὑρίσκομην, ἄνευ πίλου. Παραδόξως δέ, ἐνῷ ἔσπευδον πρὸς τὸ δάσος, δὲν ἐσκεπτόμην ἄλλον πλὴν τοῦ Ναζαριούσκα, οὗτινος εἶχον πάντοτε πρὸ ἐμοῦ τὴν ἐφαμίλιαν μορφήν. Συνήντησα χωρικούς τινας ὡπλισμένους διὰ πελέκεων καὶ μαχαιρῶν καὶ τρὸς τὸ δάσος ἐπίσης διευθυνομένους· ἄλλοι παρηκολούθουν, αἱ γυναῖκες ἐκραυγάζον, τὸ δὲ χωρίον ὅλον ἦτο ἐπὶ ποδός.

* * *

Ἐνῷ τὰ παιδία ἔπαιζον ἐν τῇ χιόνι ὑπὸ τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν, μεγάλη ἄρκτος ἐξῆλθεν αἴφνης ἐκ τοῦ δάσους. Ἐν τῇ γενικῇ χαρᾷ οὐδὲν τὴν εἶχε παρατηρήσει, καὶ ὅτε ἀντήχησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ ἄγριος ὀργυμός της ἦτο πλέον ἀργά, ἵνα τραπῶσιν εἰς φυγήν.

Τὰ ἄτυχῆ μικρά, ὅλα ὁμοῦ ἔρριψαν κραυγὴν φρίκης, ὡσεὶ ἐξ ἑνὸς στήθους ἐξελθοῦσαν· καὶ ἔσπευσαν συνωθούμενα περὶ τὸν Ναζαρὶν. Πλησίον αὐτοῦ ἔζητουν ἐνστικτῶς προστασίαν, παρ' αὐτοῦ ἀνέμενον τὴν σωτηρίαν. Ἡ ἄρκτος ἔσπευσε ἐπί τινας στιγμὰς ἀκίνητος πρὸ αὐτῶν, ὡς νὰ ἐζήτει νὰ ἐκλέξῃ θῦμα ἄξιον αὐτῆς. Τὰ παιδία ὅλα ἤρχισαν νὰ προσεύχωνται ὑψηλοφώνως.

— Νὰ μὴ κινηθῶσι, παιδιά μου, εἶπεν ὁ Ναζαρὶν, ἀτενίζων ἀκαταδαμάστως τὸ κολοσσαῖον θηρίον. Θὰ σᾶς σώσω καὶ ἂν ἀκόμη τοῦτο μοῦ στοιχήσῃ τὴν ζωήν.

Ἔφερε βραδέως πλατεῖαν μάχαιραν ἐκ τῆς ζώνης του. Ἦτο ἀρά γε ἡ λάμψις τῆς λεπίδος, ἥτις ἐξηρέτισε τὴν ἄρκτον; Αὐτοστιγεὶ ὥρμησε κατὰ τῶν παιδίων.

Ὁ Ναζαρὶν ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔρριφθη κατ' αὐτῆς.

Ἡ ἄρκτος ὠρθώθη ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν της καὶ ὁ παῖς ἐβύθισεν εἰς τὸ σῶμά της τὴν μάχαιραν μέχρι τῆς λαβῆς· ἀλλ' ἤδη οἱ τρομεροί της ὄνυχες τὸν κατεσπάρασσον.

Ὁ Ναζαρὶν ἀφῆκε τὴν μάχαιραν καὶ ἤρπασε τὴν ἄρκτον ἐκ τοῦ λαιμοῦ· ἀμφότεροι δὲ ἐκυλίσθησαν ἐπὶ τῆς χιόνος.

Ὅτε ἐσθάσαμεν, τὰ πάντα εἶχον τελειώσει· ὁ παῖς καὶ τὸ θηρίον ἦσαν νεκροί!

Ὁ Ναζαρὶν εἶχεν ἔτι τοὺς μικροὺς βραχίονας τοῦ προσκεκολλημένους ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τῆς ἄρκτου καὶ τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους, διότι πρὸς τοῦτο εἶχε καταβάλει πάσας τὰς δυνάμεις του. Ὅτε τὸν ἀπεσύρομεν καὶ τὸν ἐξηπλώσαμεν ἥρεμα ἐπὶ τῆς χιόνος, ἡ ἀγρία ἔκφρασις, ἣν ἡ ἡρωϊκὴ τῆς θέλησις εἶχεν ἀποτυπώσει διά τινας στιγμὰς ἐπὶ τῆς ὡραίας μορφῆς του, ἀπέπτη. Ἡ γαλήνη ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν του, καὶ ἠδη τὸ παιδίον ἀνεπαύετο ἐκεῖ ἥρεμον, μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη, ὅπως ἐκεῖνοι οἵτινες ἐξετέλεσαν πράξιν μεγάλην καὶ ὡραίαν.

Τὰ μικρὰ τὸν περιεκύκλουν ἄφωνα, καὶ μετὰ σεβασμοῦ τὸν ἐνεκένιζον οἱ περίφοβοι ἐπὶ ὀφθαλμοί των.

Αἴφνης φωνὴ γλυκεῖα ἠκούσθη, οὐδεὶς ἐννόησε πόθεν προῆρχετο — καὶ εἶπε:

«Ὁ Θεὸς τὸν ἀνεκάλεσεν! Εἶχεν ἀνάγκην βεβαίως ἑνὸς ἀγγέλου.»

* * *

Ὅτε ἐπὶ μικροῦ ἐλκήθρου μετέφερον τὸν Ναζαριούσκα εἰς τὸ χωρίον, ἠκολούθησα ἄλλην ὁδὸν τὰ δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν παρειῶν μου καὶ δὲν ἤθελον νὰ μὲ ἴδωσι κλαίοντα. Καὶ ἠρώτων ἐμαυτόν: Πόθεν ἀρά γε ἐμπνέεται ὁ ἡρωϊσμός, τὸ αἴσθημα τοῦτο τοῦ καθήκοντος, ὁ σπαρτιατικὸς χαρακτὴρ παρὰ τῷ ρωσικῷ λαῷ; Οὐδεὶς Λυκοῦργος ἐν τούτοις δὲν ὑπηγόρευσεν αὐτῷ τοὺς νόμους τοῦ. Ὅτε, σπουδασταί, ἐμελετῶμεν τὸν Πλούταρχον, ὡρκιζόμεθα εἰς ἑαυτοὺς νὰ ἐκτελέσωμεν καὶ ἡμεῖς ἡμέραν τινὰ ἡρωϊκόν ἀναλόγους πρὸς τοὺς τοῦ Λεωνίδα ἢ τοῦ Ὁρατίου Κοκλῆ. Ἀλλ' οἱ ἁπλοϊκοὶ οὗτοι ἄνθρωποι, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὔτε ἀνάγνωσιν οὔτε γραφὴν ἐγνώριζον, πόθεν ἀρά γε ἐδιδάχθησαν τὸν ἡρωϊσμόν; Ποῖος τοῖς ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόδειγμα;

Μὴ ἡ πεζὴ κλοῦσα αὐτοῦ φύσις; Μὴ ἡ ἀτελεύτητος πάλη τῶν στοιχείων, ἧς γίνονται μάρτυρες, ἐμπνέει αὐτοῖς τὴν θλιβερὰν πεποίθησιν, ὅτι δὲν εἶνέ τι εὐάρεστον ἡ ζωή; Ναί. Οὐδεὶς αὐτῶν δειλιᾷ νὰ ἀντικρύσῃ τὸν πόνον, κέκτηνται δὲ πάντες, ἵνα πάθωσι καὶ θυσιασθῶσι, θάρρος ἀνώτερον τοῦ ἐμπνεόντος τὸν καταστητήν. Δι' αὐτοὺς πέλος δὲν ὑπάρχει αἴνιγμα οὐ ἀνωθεν τῶν ἀστέρων. Ἐκφεύγοθα, ζητοῦμεν, μελετῶμεν· ἀλλ' ἡ φύσις ἵσταται ἄφωνος πρὸ ἡμῶν. Οὗτοι ὅμως ἐννοοῦσι τὴν φωνὴν

ἐκείνην, τὴν αὐστηρὰν ἡ μητρικὴν, ἥτις ἀκούεται ἐκ τῶν βαθῶν τῆς θαλάσσης, τὸν μυκηθμὸν τῆς θυέλλης, τοῦ κεραυνοῦ τὴν βροντήν.

* * *

Ὅτε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπανῆλθον εἰς Βοροτέν, εὗρον ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ εἶχεν ἀπολεσθῆ ὁ Ναζαριούσκα, μέγαν ξύλινον σταυρόν. Ἐν τῇ ἀπλότητι τῶν μοι ἐφάνη πολὺ ὡραιότερος ὅλων τῶν ἄλλων μνημείων μας. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τούτου ἦσαν κεχαραγμένα τὰ ἑξῆς διὰ ρωσικῶν χαρακτήρων:

Ἐδῶ ἐθυσιάσθη διὰ νὰ σώσῃ τὰ παιδιά μας
ὁ Ναζαρὶν Βράκας
ἐτῶν δέκα.

Ὅποιος περάσῃ ἂς εἴπῃ τρία «Πάτερ ἡμῶν»
διὰ τὴν ψυχούλα του.

(Μετάφρασις Ἀλ.) SACHER-MASOCH

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ Γκουνώ. Ὁ Ἀλῆ-Μπαμπᾶς τοῦ Λεκόκ. — Νέον Γερμανικὸν μελόδραμα. — Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ κ. Σαμάρα. — Ὁ δεκαετὴς πλειοψηφιλιστὴς καὶ οἱ Ἄγγλίδες.

Βραδέως ἴσως, ἀλλὰ πάντοτε ἐγκαίρως διὰ τοὺς μὴ εἰδότας, θὰ ἐξαγάγωμεν αἰκρεν πληρεῖσιν ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων περιγραφῶν ἃς ἐδημοσίευσεν ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος περὶ τῆς ἐν Παρισίοις γενομένης 500ῆς παραστάσεως τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ Γκουνώ: Ἡ σημειώσις αὕτη ἔσται μάθημα παρηγορίας καὶ ἐλπίδος διὰ τοὺς ἀκλαλέτερχας ὅλων τῶν κλάδων, οἵτινες καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι, ἀποτυγχάνοντες ἐν ἀρχῇ ἢ μὴ ἐκτιμώμενοι ἀναλόγως τῆς ἰδέας, ἣν ἔχουσι διὰ τὰ ἔργα των, θλίβονται καὶ ἀπογοητεύονται πρὸς ζημίαν τῆς τέχνης.

Ὁ Φάουστ, ὅστις θὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ὡς ἔργον χαρακτηρίζον ὁλόκληρον ἐποχὴν τῆς τέχνης, διότι εἶνε πλήρης τρυφερότητος ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ συνθέτου ἐκχυθείσης εἰς γλυκεῖς ἤχους μουσικούς; ὅτε κατὰ πρῶτον παρεστάθη τῷ 1859, ἔσχεν ἐπιτυχίαν λίαν προβληματικήν. Δι' αὐτοῦ ἐτέμνετο νέα ἐν τῇ τέχνῃ ὁδός, καὶ ἡ τόλμη εἰς παρομοίας περιστάσεις δὲν εἶνε τὸ καλλίτερον συστατικόν. Τὸ ἔργον ἀπεδοκίμασεν ἰδίως ὁ τύπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι τὸ μόνον ὅπερ ἔχει μικράν τινα ἐν αὐτῷ ἀξίαν, εἶνε ὁ στρόβιλος τοῦ. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Βερλιόζ ἀπροκαλύπτως ἔλεγεν, ὅτι ὁ συνθέτης οὐδὲν γνωσεν ἐκ τοῦ θέματος, ὅπερ ἐπεχείρησε νὰ διεξαγάγῃ. Ὁ Γκουνώ! συνεπῶς μάτην ἐπὶ πολὺ ἐζήτει διὰ τὸ ἔργον του ἐκδότην· ἀλλ' ἤδη, ἐν μέσῳ τῶν ἀνθέων, δι' ὧν οἱ συμπατριῶται του ἰδιαφόρον στέφουν, θὰ ἐνθυμῆται βεβαίως τὰς τότε ἀποτυχίας του μετὰ μειδιάματος, ὅπερ ἀρκεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐλπίδα εἰς πᾶσαν ἱκανότητα, πρόγματι παραγνωριζομένην.

Μεταξὺ τῶν νέων μουσικῶν ἔργων ἅτινα ἐκίνησαν τὴν προσοχὴν ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς παρούσης χειμερινῆς περιόδου, τὴν πρώτην βεβαίως κατέχει θέσιν τὸ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα κατὰ πρῶτον παρασταθὲν ἐν Βρυξέλλαις μελόδραμα, *Ἀλῆ-Μπαμπᾶς*, γραφὲν μὲν ὑπὸ τῶν κ. Van-Loo καὶ Busnach, μελοποιηθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ γάλλου συνθέτου Λεκόκ, τοῦ τόσον διαφημισθέντος ἀπαντήσεως διὰ τῆς κόρης τῆς Mme Angot.

Ἀπὸ πολλοῦ ὁ μουσικὸς κόσμος ἀνεζήτει τὸν χαρίεντα μουσουργὸν, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἐφαίνετο οὗτος. Δὲν ἐδίδε σημεῖον ζωῆς· καὶ πολλοὶ ὑπέθετον ὅτι ἡ ἐξηντλήθη ὅλως σχεδὸν ἢ δὲν ἤθελε πλέον νὰ γράφῃ. Ἀλλ' ἡ πρώτη παράστασις τοῦ «Ἀλῆ-Μπαμπᾶ» ἦτο νέος θρίαμβος δι' αὐτόν, θρίαμβος ὃν μετὰ χαρᾶς συνεμερίσθησαν οἱ Βρυξέλλαι, πόλις ὑπερπᾶσαν ἄλλην ἐκτιμοῦσα αὐτὸν καὶ πρώτη χειροκροτήσασα τὴν διὰ τῆς «Κόρης τῆς Κυρᾶς Ἀγκώ» πρώτην του ἐπιτυχίαν.

Ἡ αἰτία ἐν τούτοις τῆς ἀφανείας τοῦ Λεκὸκ οὐδ' ἡ ἐξάντλησις ἦτο, οὐδ' ἡ ἀμέλεια. Τὰ θέματα ἅτινα τῷ παρέδιδον οἱ συγγραφεῖς πρὸς μελοποίησιν, ὅλα ἐν τῷ αὐτῷ κύκλῳ περιστρεφόμενα, δὲν τὸν ἐνέπνεον πᾶσιν. Ἀλλ' ὅτε τῷ ἐπαρουσιάσθη ὁ «Ἀλῆ-Μπαμπᾶς», εὑρόντατος συνθέτης ἐνεθουσιάσθη, καὶ ὁ ἐνθουσιασμός του ἐπὶ πολὺ θὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς τοὺς φίλους τῆς γαλλικῆς μουσικῆς, διὰ τοῦ νέου ἔργου του ὅπερ, ὡς τὸ προηγούμενόν, μνημονευθὲν ἀπὸ Βρυξέλλων θὰ διατρέξῃ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος.

Ὑπὸ φιλολογικὴν ἔποψιν τὸ θέμα δὲν εἶνε τι νέον. Οἱ γράψαντες αὐτὸ ἐδανείσθησαν τὴν ὑπόθεσιν ἐκ τῶν θαυμασίων διηγήσεων *Χιλίαι καὶ μία νύκτες*, καὶ ἐλαχίστας ἐπήνεγκαν μεταβολάς. Ὁ μῦθος εἶνε χαριέστατος καὶ συγκινεῖ διὰ τῆς ἁπλότητος καὶ τοῦ αἰσθήματος ὅπερ ἐμπνέει, διότι οὐδὲ παρωδίαι, οὐδὲ σκηνικαὶ μεταβολαὶ ἢ ἐκφράσεις ἐπικίνδυνοι, οὐδὲ πνεῦμα πολὺ ὑπάρχει ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐνίκησεν ἡ ἁπλότης, φαιδρύνουσα τὸ κοινὸν διὰ τοῦ φιλοφρόνου Χασίμ, ἢ συγκινοῦσα αὐτὸ διὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς ὡραίας Μοργιανῆς πρὸς τὸν Ἀλῆ. Ὁ μουσικὸς δὲ τρόπος χαριέστατος διωδίας, τόσα ἄσματα τερφερὰ ἐγκατέσπειρεν εἰς τὴν σύνθεσιν του, προσπελάζων ὅσῳ τὸ δυνατὸν εἰς ἤχους ἀνατολικούς, ὥστε καὶ μόνον ὁ Ἀλῆ-Μπαμπᾶς ἤρκει νὰ τῷ δώσῃ θέσιν πολὺ ἀνωτέραν ἐκείνης, ἣν κατέχει νῦν ἐν τῷ μουσικῷ κύκλῳ. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἔργον ἐξ ἐκείνων, ἅτινα καὶ εὐκόλως διεξάγονται καὶ εὐκόλως κατανοοῦνται, τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν, ὅπερ εἶνε ἐν τῷ στοιχείῳ του εἰς τοιαῦτα εἴδη, ταχέως θὰ τὸ ἴδῃ καὶ τὸ ἀκούσῃ, διότι τοῦ Λεκὸκ τὰ ἔργα, ὡς λέγουσιν οἱ κάτοικοι τῶν Βρυξελλῶν, ταξιδεύουσι πολὺ ταχέως καὶ πανταχοῦ.

Ἐν Γερμανίᾳ ἡ μουσικὴ κίνησις, περιορίσθη, ὡς πρὸς τὰ νέα ἔργα, εἰς τὸ μέλοδράμα *Ἡ ὡραία Ρόξαντη* τοῦ συνθέτου Κρέτσχμερ, γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων καλῶν του συνθέσεων. Ἐν Δρέσδῃ, ὅπου τὸ πρῶτον παρεστάθη, ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας.

Ἀλλ' ἐκεῖθεν ἀγγέλλονται νέαι ἐπιτυχίαι τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου κ. *Σαμάρα*, καὶ ἐπὶ τούτων ἰδίᾳ στρέψωμεν τὴν προσοχήν. *Ἡ Φλόρα Μιράμπελις*, γερμανιστὶ μεταφρασθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Berggruen, ἐπέτυχε θαυμασίως, δοθεῖσα ἐν τῷ δημοτικῷ θεάτρῳ τῆς Κολωνίας. Ἰδίᾳ ἡ δευτέρα αὐτῆς πρᾶξις κατέκτησε τὰς συμπαθείας τοῦ κοινοῦ· τὰ δὲ ὑπὸ πάντων ἀποδοθέντα τῷ *Ἐλληνικῷ μουσικῷ συγγραφτήρι* δι' ἡ ἡ πατρίς του σεμνύνεται, θὰ συγκινῶσι βεβαίως πάντα ὁμογενῆ καὶ θὰ αὐξήσωσι τόσῳ ὀλίγον πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν στοργὴν μας.

Διηγοῦνται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον, δι' οὗ συμπληροῦμεν τὰ νέα τοῦ λήξαντος μουσικοῦ δεκαπενθημέρου. Ὁ μικρὸς Ἰωσὴφ Χόφμαν, τὸ τρομερὸν δεκατετὲς παιδίον, τοῦ ὁποίου τὴν τέχνην ἐθαύμασε καὶ αὐτὸς ὁ Ρουβινστάϊν, καὶ ὅπερ κατήντησεν ἡ λατρεία ὅλων ὅσοι τὸ ἐγνώρισαν καὶ τὸ ἤκουσαν, διερχόμενος ἐκ τινος χωρίου τῆς Ἀγγλίας, προσεκλήθη ὑπὸ πολυτελάντου λόρδου νὰ ἀναπαυθῇ ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἐπαύλει του ἐπὶ μικρόν. Δὲν ἠθέλησε μὲν νὰ ἀρνηθῇ, ἀλλὰ σύρας ἐκ τοῦ ἐπανωφορίου του τὸν συνοδὸν καὶ κηδεμόνα του κ. Λίνδλερ, τῷ εἶπεν εἰς τὸ οὖς: «— Δὲν θέλω. — Καὶ διατί, Ἰωσήφ; — Διότι ὑπάρχουν πολλαὶ κυρίαι ἐν τοῖς μεγάροις τῶν λόρδων. Μοῦ κόπτουν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου καὶ μὲ ἀναγκάζουν νὰ γράφω ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας τὸ ὄνομά μου εἰς τὰ λευκώματά των... καὶ αἰωνίως μὲ ἀσπάζονται. Δὲν τὰ ἀγαπῶ αὐτά.»

Καὶ ἀρκεῖ τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο νὰ πείσῃ τοὺς ἀναγνώστας μου πόσον ἀλλαχοῦ ἐκτιμᾶται ὁ καλλιτέχνης, ὅσον... μικρὸς καὶ ἂν εἶνε!

Ἂν δὲ παρ' ἡμῖν ὑπάρχῃ *μικρότερος ἔτι τὴν ἡλικίαν*, ἀλλὰ ἐπίσης ἄξιος ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως μουσικός, ὁ τετραχορδιστὴς Ζρύκης, τοῦτο ἴσως τὸ ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοί!

Κυρία Α. Ν. Σ.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐγράψαμεν καὶ ἄλλοτε, ἐπὶ τῇ αὐτῇ μάλιστα εὐκαιρίᾳ, περὶ τῆς ἥκιστα φιλοξένου ὑποδοχῆς, ἣν συγχάνουσι παρ' ἡμῖν αἱ πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν κατεδείξαμεν δ' ἐν ὀλίγοις ὁπόσων καὶ ὁποίων ὠφελειῶν γίνονται αὗται, πρὸς ζένοι παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσιν ὧν πολλαπλασιάζουσι τὰς πηγὰς τοῦ πλούτου καὶ προάγουσι τὴν εὐημερίαν. Ἤδη δ' ἔχοντες πρὸ ἡμῶν καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Καρόλου Μπέκ ἐκδοθείσης *Χημείας* τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Χρηστομάνου, τὸ περιλαμβάνον τὰ *Μέταλλα*, ἔτι δὲ καὶ μέρος τοῦ τρίτου, τῆς *Ὀργανικῆς Χημείας*, ὑπὸ τῶν αὐτῶν καταλαμβανόμεθα σκέψεων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἔκδοσιν πτρομοιμοῦ ἔργου, καὶ τὴν *Χημείαν* πάλιν εὑρίσκομεν ὑπὲρ πάντα ἄλλο κλάδον πλουτίζουσαν τὴν ἐπιστημονικὴν ἡμῶν βιβλιογραφίαν. Οὕτως ἐντὸς βραχέως περατουμέ-

νου καὶ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς *Ὀργανικῆς Χημείας*, παρέχεται τοῖς φοιτηταῖς ἄριστον καὶ πλῆρες βοήθημα πρωτότυπον ὅλως εἰς τὸ εἶδός του, καὶ τὸ παράδοξον διὰ τὴν χώραν ἡμῶν — ἥτις δὲν παρέχει συνήθως παρομοίας ἐκπλήξεις — κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν ἐν τῇ ξένῃ βιβλιογραφίᾳ ἀπαντώντων ἐγχειριδίων, καθότι καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας συντομίαν κέκτηται καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ παραλείπεται ἐκ τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης καὶ ἐκ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτῆς. Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ πολυάριθμα ξυλογραφήματα, συντελοῦντα εἰς τὴν εὐκολον κατανόησιν τῶν ἐν αὐτῷ περιγραφομένων [illegible] χανημάτων, χημικῶν ὀργάνων καὶ συσκευῶν, κοσμοῦσι τὸ σύγγραμμα τοῦτο καὶ καθιστῶσιν αὐτὸ ὑπόδειγμα μὲν ἐπιστημονικοῦ ἔργου διὰ παρόμοιον προωρισμένου σκοπόν, βοήθημα δ' ἀπαραίτητον οὐ μόνον τῶν σπουδαστῶν τῆς Χημείας, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐννοοῦντος τὰ ἐκ ταύτης ἀγαθὰ ἐπιστήμονος ἢ βιομηχάνου, καὶ ποθοῦντος τὴν ἐκ τούτων ὠφέλειαν.

×

Οἱ ὑποψήφιοι δήμαρχοι τῆς ἡμετέρας πόλεως δὲν θὰ ἦσαν τόσῳ πολλοὶ ἑκάστοτε, ἂν εἶχον ὑπ' ὄψει πρὸ τῆς ἀνακηρύξεώς των, τὴν προχθὲς ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ κ. Ἡλ. Ἀγγελοπούλου μελέτην *Περὶ ἐξυγιάνσεως τῶν Ἀθηνῶν*. Θὰ ἔβλεπον ἐν αὐτῇ πόσον ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν δὲν εἶνε εὐάρεστος ἡ κατάστασις τῆς πρωτευούσης, ὅτι ἐλλείψεις ὑδάτων, ὑπονόμων, δενδροφυτειῶν, σφαγείων ἐξ ἑνός, πληθῦραι δ' ἑλῶν καὶ ἄλλων νοσογόνων ἑστιῶν ἐξ ἄλλου συντελοῦσιν εἰς τὴν κακὴν αὐτῆς κατάστασιν, καὶ ἐπειδὴ — δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι — πάντες εἶνε εὐδυνείδητοι ἄνθρωποι, θὰ ἐβελτίωνε, μὰ τὴν ἀλήθειαν νὰ ὑποδείξωσιν ἑαυτοὺς ὡς καταλλήλους πρὸς θεραπείαν αὐτῆς καὶ τόσων ἄλλων πληγῶν τῆς ἀττικῆς πρωτευούσης. Ὁ φιλόπονος συγγραφεύς, εἰς τοὺς ἄνω λόγους ἀποδίδων τὴν ἀνθυγιεινὴν κατάστασιν, ἐρευνᾷ μετὰ πολλῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας, ἐν τῷ α' τεύχει τῆς μελέτης αὐτοῦ, τὸ πρῶτον καὶ οὐσιῶδες ζήτημα τῶν ὑδάτων, συλλέγει δ' ἐν τῇ μονογραφίᾳ τοῦ τὰς παρ' εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ἡμεδαπῶν καὶ ξένων, ἐκφρασθείσας περὶ τούτων γνώμας, ἀναφέρει τὰς γενομένας μέχρι τοῦδε σχετικὰς ἐργασίας, φέρει δὲ καὶ ἰδίας γνώμας ἐπὶ ἰδίων ἐργασιῶν στηριζομένας, ἃς ἐποιήσατο ἐπιτοπίως ἐρευνῶν καὶ μελετῶν τὰ πράγματα. Ἡ μελέτη αὕτη οὐ μόνον τιμᾷ τὸν νέον ἐπιστήμονα, ὃν θέλουσιν ἀναδείξει βεβαίως καὶ τὰ ἕτερα συμπληρωτικὰ τεύχη τοῦ ἔργου του, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐνδιαφέροντος ζητήματος τῆς ὑγιεινῆς ῥίπτει ἀρκετὸν φῶς ὑπό τε ἐπιστημονικὴν ἔποψιν, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν συμφερόντων τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν καθηκόντων τῶν δημάρχων, ἅτινα ἔτυχε τώρα ἰδίως τόσῳ θερμῶς νὰ συζητῶνται ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ἐν ᾧ εἰς ἄλλα μέρη, ὡς πρὸς τὴν ὑγιεινὴν μάλιστα, εἶνε ἐν τῶν κυριωτέρων καὶ διαρκεστέρων ζητημάτων. Διεξερχόμενοι τὴν μονογραφίαν ταύτην ἐκάμαμεν παρατήρησίν τινα ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν ὑπονόμων, καλαισθητικὴν μάλιστα, καὶ θὰ τὴν σημειώσωμεν διὰ νὰ ἴδωσιν οἱ ἀρμόδιοι, ὅτι εἶνε κάπως πολὺ ἀπρόσεκτοι. Ὅπως ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, καλὰ ἢ κακά, οὕτω καὶ αἱ ὑπόνομοι ἔχουσι τὰ ὀνόματά των. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἔχωσιν ὀνόματα κατάλληλα ὅπως δήποτε δι' ἑαυτάς, ταῖς ἐδόθησαν, φαίνεται, τὰ τῶν γειτονικῶν ὁδῶν, καὶ ἐνῷ ἐπὶ πυρὴ λάγου χάρυ ἐκάλεσαν τὴν μίαν «ὁδὸν Βεραντζέρου» καὶ τὴν ἄλλην «ὁδὸν Πινδάρου», ἵνα μὴ εἴπωμεν σύγχρονα ἑλληνικὰ ὀνόματα, ἐπέπρεπε νὰ καταχρεῶσι καὶ νὰ λέγωνται ἐπίσης «ὑπόνομοι Βεραντζέρου», «ὑπόνομος Πινδάρου»! Ποῦ νὰ ἐγκωμιάζωσι οἱ λυρικώτατοι ποιηταί, οἱ θερμοὶ φιλέλληνες, οἱ ἥρωες πατριῶται καὶ οἱ ἅγιοι ἀκόμη, ὅτι μὲ τὰ ὀνόματά των, ἅτινα ἢ δόξα διαλαλεῖ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ὅλην, καλοῦνται καὶ τῶν Ἀθηνῶν αἱ ὑπόνομοι! Ἔλειψαν τάχα οἱ ἀριθμοί; Ἢ διατί ταπεινότερον κατὰ τὰ εἰωθότα; διατί νὰ μὴ τοῖς δώσωσι τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα οἱ κ. κ. ἀνάδοχοι;

×

Αἱ ἐφημερίδες τῆς πρωτευούσης, καίτοι ἔχουσιν ἀπασαν ἤδη τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐστραμμένην εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀρίστου διεξαχθησομένης ἐκλογῆς τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων, μετὰ φανατισμοῦ μάλιστα, ὃν μόλις δικαιολογεῖ ἡ κακῶς ἀποδοθεῖσα ἀπό τινος εἰς παρομοίας ἐκλογὰς πολιτικὴ σημασία, καὶ ἡ ἔλλειψις σταθερῶν ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων πεποιθήσεων παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν ἐκλογέων, ἔθεντο ἐν τούτοις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κρίσεως τῶν ἀναγνωστῶν των κατά τε τὴν παρελθοῦσαν καὶ τὴν λήγουσαν ἑβδομάδα καὶ ἄλλα τινὰ ζητήματα, ὧν ἡ μελέτη καὶ εὐάρεστος εἶνε, ὡς ἀπέχουσα τοῦ τετριμμένου τῶν πολιτικῶν κύκλου, καὶ τελεσφόρος ἴσως ἀποβῇ.

Ἡ *Καθημερινὴ* ἐγκαταλιποῦσα εὐτυχῶς τὴν ἀναδίφησιν παλαιῶν ἐγκληματικῶν διηγημάτων, ἥτις τότε μόνον θὰ ἦτο ὠφέλιμος, ἂν ἠδύνατο νὰ παράσχῃ νέον τι φῶς εἰς τὴν σταυρώσασαν τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ βαθέος σκότους Δικαιοσύνην, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην καὶ συζήτησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, ἧς τὴν κατάργησιν καὶ ἡμεῖς πρὸ μηνὸς δι' ἰδίου ἄρθρου ἐθεωρήσαμεν ὡς ἀψευδὲς δεῖγμα προόδου διὰ τὴν ἡμετέραν πατρίδα. Τῆς συζητήσεως ταύτης μετέσχον διαπρεπεῖς νομολόγοι, εἴτε δι' ἰδίων ἄρθρων εἴτε δι' ἀνακοινώσεων, πάντες ὑπερμαχοῦντες τῆς καταργήσεως· προέλεκτήθη δὲ οὕτως ἡ ὁδὸς διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις, ὡς ἀνηγγείλαμεν, σκοπεῖ τὴν προσεχῆ ὑποβολὴν σχετικοῦ νομοσχεδίου. Τοιοῦτο ἡ κύρωσις ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀναμένεται εὐφροσύνως ὑπὸ πάντων πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, αἵτινες καὶ αὗαι θὰ πεισθῶσιν ἂν μελετήσωσι μάλιστα τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἧς ἡ συγγραφὴ ἀνετέθη τῷ διαπρεπεῖ νομομαθεῖ κ. Μομφερράτῳ — ἅτι ἡ προσωπικὴ κράτησις δὲν εἶνε τὸ καλλίτερον μέσον πρὸς διαφύλαξιν τῶν κεφαλαίων των.

Ἡ *Σημαία* πάλιν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαναλήψεώς της ἤρξατο δημοσιεύουσα σειρὰν ἄρθρων καλλιτεχνικῶν ἀπορρεόντων ἐκ καλαμοῦ φιλοῦ τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν καὶ μετριοφρόνως κρυπτομένου ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Γ. Εἶνε δὲ ταῦτα γενικὴ οὕτως εἰπεῖν ἐπιθεώρησις τῆς ἐπιχωρίου καλλιτεχνικῆς κινήσεως καὶ φέρουσα τὴν γενικὴν ἐπιγραφὴν *Ἀπὸ τὰ Ἐργαστήρια*, δίδουσι ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν καλλιτεχνημάτων, δι' ὧν οἱ ἐργάται τοῦ κάλλους, οἱ γλύπται, οἱ ζωγράφοι, μόνοι, παρορώμενοι, ἄνευ συνδρομῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς μοχθοῦσι καὶ τήκονται ἐν τοῖς στενοῖς καὶ ἀποκέντροις ἐργαστηρίοις των, ἵνα ἀναγεννήσωσι τὴν τέχνην καὶ ἐμπνεύσωσιν εἰς κοινὸν ἐξ ἀνατροφῆς καὶ ἀπαιδευσίας ἀφιλόκαλον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰ αἰσθήματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐδόξασαν ἄλλοτε ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ νῦν ἐξόριστα ἄλλοις λαοῖς προάγουσι καὶ κοσμοῦσι. Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα οὐχὶ νὰ κινηθῇ ἁπλῶς προσωρινόν τι ἐνδιαφέρον, διότι τοῦτο τὸ ἐπετύχεν ἤδη ὁ γράφων, ἀλλὰ καὶ οἱ καλλιτέχναι νὰ ἐνθαρρυνθῶσιν εἰς ἔργα γενναιότερα καὶ ἡ κοινωνία ν' ἀγοίξῃ τὰς ἀγκάλας της εἰς περιβάλψιν τῆς συγχρόνου τέχνης, ἥτις ἄλλως, παρορωμένη, αὐτὴ μὲν μαραίνεται καὶ φθίνει, περὶ δὲ τῶν μὴ κηδομένων αὐτῆς ἥκιστα κολακευτικὰ παρέχει συστατικά.

Ἀναδιφῶντες τὰς ἐφημερίδας νέαν πρόοδον τοῦ τύπου παρατηροῦμεν, ὀφειλομένην εἰς τὴν δημοτικωτέραν τῶν συναδέλφων, τὴν πανταχοῦ παροῦσαν *Ἀκρόπολιν*. Ἠλλάξησεν αὕτη τὸ σχῆμά της, καὶ εἰς τὸ «δημοτικωτέρα» προσέθετο τό: «μεγαλειτέρα» τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, χάρις τῷ ἀκαταπονήτῳ αὐτῆς διευθυντῇ κ. Β. Γαβριηλίδη, οὐτινός τὸ θάρρος νέαν ἐστηρίωσεν ἐποχὴν εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ ἡμετέρου τύπου, τοῦ βαδίζοντος μὲν καὶ πρὶν αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴ τρέχοντος. Ἡ *Ἀκρόπολις*, ἀνακινήσασα τελευταῖον τὸ Πανεπιστημιακὸν λεγόμενον ζήτημα, ὅπερ ἔλαβε μάλιστα διαστάσεις Ἀνατολικοῦ, χωρὶς νὰ λείψωσιν καὶ οἱ ἀποκλεισμοὶ τῶν φοιτητῶν καὶ αἱ ἐπεμβάσεις τῶν ἄλλων ἐφημερίδων, ἐδημοσίευσε τὰς γνώμας πλείστων καθηγητῶν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας τῶν κακῶς ἐχόντων. Ἐπὸ τῶν μὲν αἱ εὐθύναι ἀπεδόθησαν τοῖς δέ. Οἱ φοιτηταὶ ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν συζήτησιν ἤρξαντο ἀγῶνες μακροὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κυρίως ἐνόχων, ἀλλὰ τὸ πᾶς παίει ἀκριβῶς δὲν ἀνεκαλύφθη εἰσέτι. Ἀναμένομεν τὴν λῆξιν τῶν σχετικῶν συζητήσεων, κἂν πάτε καὶ ἡμεῖς ἐκφέρωμέν τὴν ἰδίαν μας γνώμην. Πιθανὸν αὕτη νὰ εἶνε διάφορος πρὸς τὰς τῶν ἄλλων· βέβαιον ἐπίσης ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐρεύνης τῶν κακῶς ἐχόντων δὲν θὰ θεωρηθῇ ὑφ' ἡμῶν ὡς ὁ μᾶλλον τελεσφόρος καὶ εὐπρεπής· ἐν τούτοις δὲν θὰ κρινηθῶμεν ποτε, ὅτι πᾶν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα θὰ θεωρῇ, καὶ δικαίως, ἐξ τιμῶν αὐτὴν ἰδίᾳ ἡ ἀνακινήσασα τὸ ζωτικώτατον τοῦτο ζήτημα συνάδελφος.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. ΛΕΩΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1887. ΕΤΟΣ Δ', ΑΡΙΘ. 43.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ, Πλατεῖα ΚΕ' Μαρτίου, παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐρωτερικῶν
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΛΤΙΟΥ
καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20.
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 12.

ΤΙΜΗ ΔΙΤΕΛΙΩΝ. Ὁ στίχος ἅπαξ δρ. 1, δὶς 1,50. Διὰ πλειοτέρας καταχωρίσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ
Ἐξεδόθησαν

132) **Μελισσομένη**, ἤτοι Συλλογὴ ἐκλεκτῶν παιδικῶν ἀσμάτων, ὑπὸ κροῦσιν κλειδοκυμβάλου πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ὑπὸ Ἀν. Ν. Μάλτου. Τεῦχος Α' περιέχον 31 μεσόφωνα ἄσματα. Ὀθνεῖον. Σχ. 4ον σελ. 30.

133) **Μελέτη περὶ ἐξυγιάνσεως τῶν Ἀθηνῶν** ὑπὸ Ἡλ. Ἀγγελοπούλου, μηχανικοῦ. Μέρος Α'. Περὶ ὑδάτων. Ἀθήνησι σχ. 4ον σελ. 55.

134) **Ποιήματα** Γεωργίου Σουρῆ. Τόμος 3ος καὶ 4ος, σχῆμα 8ον.

Ἀγγέλλονται

Τὰ Νέα Φαρμακα, ἡ Ἐπιτομὴ τῶν κυριωτέρων θεραπευτικῶν ἔργων μετὰ συνταγῶν, ὑπὸ Δ. Δ. Χριστοδουλοῦ ἰατροῦ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ,,
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

27 Νοεμβρίου, Ἀναστ. Δεσμιήδης Κυριακός, «Περὶ Φαρμακίδου».

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Κατὰ Σάββατον. Γαϊδεμβέργερ Γ. Γαϊδεμβέργερ Ρ. Βαλληριάνης, Μπεκατόρος, Χαδουμόγλους, Ξόντας, Παπαναστασίου, Σερβοῦ.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ
ΤΑ "ΠΟΙΗΜΑΤΑ,, ΤΟΥ ΣΟΥΡΗ
Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΟΜΩΝ ΑΡ. 10
πωλοῦνται παρὰ τῷ κ. Σουρῇ
καὶ τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῆς «Ἑστίας».

ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ
καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΩΝ 25

PIANOS ET ORGUES
de tous Facteurs. — Autres Instruments
UNION MUSICALE
8, rue de Grammont, Bd ci-devant S.t. Denis 15.

ΦΑΥΣΤΟΣ
(Ἐμμετρος μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)
Ὑπὸ **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΤΡΑΤΙΓΗ**
Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις ἐκ σελ. 330.
ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡΑΓΚΩΝ 5.
Εὑρίσκεται παρ' ἅπασι τοῖς Βιβλιοπωλείοις

Προσεχῶς ἐκδίδονται
ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ-ΤΑΡΑΝΤΕΛΑ-ΚΑΛΠΑΣΜΟΣ
Μουσικαὶ συνθέσεις διὰ κλειδοκύμβαλον
Συνδρομὴ προπληρωτέα φρ. 5.

Ἀξιότιμος κυρία κατοικοῦσα παρὰ τῷ Πολυτεχνείῳ, ἀναλαμβάνει νὰ δέχῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ της μαθήματα γαλλικῆς εἰς δεσποινίδας ἢ καὶ παῖδας. Διεύθυνσις καὶ συστάσεις παρ' ἡμῖν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1888
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ.
Σελ. 400, Διατρίβαι 90, Εἰκόνες 50. Μουσική.
Χαρτόδετον φρ. 3. Χρυσόδετον 4.
Ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρ. τέλων
Ἀπευθυντέον εἰς τὰ
Καταστήματα Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.
Ὁδὸς Ἑρμοῦ 76. Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας ἐναντι Ρόμβης

ΜΕΓΑΣ ΧΟΥΤΟΠΟΛΟΥ
ΚΘΕΣΙΣ ΧΟΥΤΟΠΟΛΟΥ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΧΑΡΙΣ, ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ
ΑΡΜΑΣΙΑ, ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ
ΝΤΕΛΕΣ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ
ΕΙΡΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΔΙΑΖΩΣΑ ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ
ΓΡΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΤΙΜΑΙ
ΟΥΤΟΠΟΛΟΥ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΙ ΦΑΝΤΑΖΕΣΘΕ ΩΡΑΙΟΝ
ΔΑΓΟΤΡΑΦΙΑ, ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΕΧΝΟΓΡΗΜΑΤΑ, ΕΩΠΙΛΑ
ΤΙ ΖΗΤΗΣΕΤΕ ΧΡΗΣΙΜΟΝ
ΟΡΣΕΛΑΝΑΙ, ΚΑΠΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΠΙΠΑΙ
ΤΙ ΕΙΘΟΥΜΗΣΕΤΕ ΚΑΛΟΝ
ΑΔΟΥΡΗΜΑΤΑ, ΑΝΘΟΔΟΧΕΙΑ
ΑΜΠΙΤΗΡΕΣ, ΜΑΛΛΙΑ, ΧΡΥΣΑΦΙΚΑ
ΤΙ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΣΕΤΕ ΕΣΑΙΣΙΟΝ
ΠΑΝΔΕΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ
Ὁδὸς Ἑρμοῦ 76. Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας ἐναντι Ρόμβης

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΟ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
90 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΧΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ
ΕΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ
Α' ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ Β' ΠΤΗΝΑ
Γ' ΕΡΠΕΤΑ, ΙΧΘΥΣ, ΜΑΛΑΚΙΑ,
ΕΝΤΟΜΑ, ΣΚΩΛΗΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΩΤΑ
Μετ' ἐπεξηγηματικοῦ κειμένου κατὰ τὴν συγγραφὴν
τοῦ
Dr. G. H. DE-SCHUBERT
ὑπὸ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ
Ἐρευνητοῦ τῆς Ζωολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ
Τιμᾶται δεδεμένον Δρ. 25
Τὸ εἰκονογραφημένον τοῦτο ἔργον παριστᾷ τὰ ζῶα κατ' εἴδη δυηρημένα, βιοῦντα ἐν τῇ φύσει κατὰ τὴν ἰδιάζουσαν ἑκάστου αὐτῶν χαρακτῆρα. Τὸ ἀναλαβὸν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου καλλιτεχνικὸν κατάστημα κατέβαλε κατὰ τὴν διακόσμησιν πᾶσαν φροντίδα, οὕτως ὥστε ὡς πρὸς τὴν τῶν χρωμάτων ΟΥΔΕΝ ΕΤΕΡΟΝ ΕΡΓΟΝ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΒΑΘΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε τὸ ἔργον αὐτὸ ἀπαραίτητον διδακτικὸν βιβλίον τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας.
Σπανίως τῷ ὄντι ἔτυχεν ἔργον ἐν τόσῳ βραχεῖ χρόνῳ τόσης κεκριμένης διακρίσεως καὶ τόσους φίλους προσεκτήσατο ἕνεκα τῆς ποικιλτικῆς αὐτοῦ ἀξίας, ἣν οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν ἄλλα ὅμοια ἔργα ἔλαβον μέχρι τοῦδε, ὅσον ἡ Ἱστορία τῶν ζῴων τοῦ SCHUBERT. Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου, συγκρινομένη πρὸς τὴν λαμπρὰν διακόσμησιν αὐτοῦ, εἶνε ἐπιεικὴς πάσῃ οἰκογενείᾳ καὶ σχολῇ.
Ὁ ἐκδότης ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Γραμμὴ Πειραιῶς-Κορίνθου-Αἰγίου-Πατρῶν

	π. μ.	3	33 μμ			π. μ.	2	32 μμ
Πειραιεὺς	ἀναχ. 7.25	11	—	Πάτραι	ἀναχ. 7	10.45	—
Ἀθῆναι	„ 8	11.35	4.35	Αἴγιον	„ 8.28	12.40	—
Κόρινθος	„ 1.38	3.35	8.46	Κόρινθος	„ 11.35	3.	8.
Αἴγιον	„ 2.50	7.28	—	Ἀθῆναι	ὡρίξει 3.25	8.43	12.20
Πάτραι	ἀφίξις 4.40 μ.μ.	9.15	—	Πειραιεὺς	„ 3.57	9.18	1.03

Γραμμὴ Ναυπλίου—Ἄργους—Μύλων—Κορίνθου

		π. μ.				π. μ.
Ναύπλιον	ἀναχ. 8.05			Κόρινθος	ἀναχ. 12	
Ἄργος	„ 8.40	Ἐκ Μύλων 7.50		Ἄργος	„ 2.40	Ἐκ Μύλων 2.50
Κόρινθος	ἀφ. 11.08			Ναύπλιον	ἀφ. 3.40	

Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 6, 4, 32, 33, 202, 201 σταθμεύουσιν εἰς τοὺς τοῦ Σταθμοῦ καὶ Στάσεις, αἱ δὲ 4 καὶ 7 μόνον εἰς τοὺς Σταθμοὺς Νεᾶς Κορίνθου—Βολιμάστρου—Ἀκράτας—Αἰγίου—Πατρῶν, καὶ Ναυπλίου—Ἄργους—Μύλων καὶ ἀνηστρέφουσι κυκλοφοροῦσαι Ἀμαξοστοιχίαι καθ' ἑκάστην σταθμεύουσαι εἰς τὰς Στάσεις ἐκφωνοῦνται τὸ ὀνομαζόμενον τῶν. Ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῆς γραμμῆς Αἰγίου—Πατρῶν ἐξαναβιβασθήσεται ἐν καιρῷ.

Η ΕΝΩΣΙΣ
L'UNION
Ἱδρυθεῖσα τὸ 1828
Γεν. ἀντιπρόσωπος
Δ. Γ. ΜΑΚΚΑΣ
Ἀσφαλίσεις
κατὰ πάσας παρῶν αἰτίας, ἐπὶ πυρίκαυστον, ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων, ἀποθηκῶν, ἐργοστασίων, ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων, ἀποθηκευόντων κλπ. Τὰ συμβόλαια τῆς ἑκατὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ.
Γραφεῖα
Ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὸ γραφεῖον τῆς «Ἐβδομάδος». Νέα Πειραιεὺς, ἀγορὰ τῶν Ἀθ. Φωτίου, ὁδὸς Π. Δαμβέκου ἢ Π. Ζ. Οἰκονομίδου. Ὁδὸς Ἀριστείδου.

Διευθύνσεις

Ρ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδοντοιατρός. Ὁδ. Πατησίων 3.
ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ ἐμποροι. Ὁδ. Εὐαγγελ.
Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ δικηγόρος. Ὁδ. Εὐριπίδου 46.
Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ βιβλιοδέτης, ὀπισθεν Χρυσοσπηλιωτ.
Ι. ΠΛΑΤΓΕΣ φωτογράφος, ὁδὸς Ἀγ. Μάρκου 29
ΕΛΛΗΝ. ΗΛΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ὁδ. Φιλελλήνων 22.
ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ βιβλιοπώλης, ἐκδότης. Ὁδ. Ἑρμοῦ
ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ ἰατρὸς γυναικολόγος. Ἀρχ. ὁδ. Πειρ.
ΤΙΜΟΘΕΩΝ ΒΙΣΒΙΣΗΣ, ἐκπτωρατ. βδ. Ἀδριανοῦ 67.
ΛΕΩΝ ΘΛΙΒΙΕ κοσμητ. Γαλλικ. ὀπισθεν Θεάτρου 19.

Νοέμβριος Ημερομηνία Ν.	Π.	Ημ. ΡΟΛΟΓΙΟΝ Ἑορταί
3	21	Σάββ. Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου
4	22	Κυρ. Φιλήμονος, Ἀπφίας κλπ. μαρτ
5	23	Δευτ. Γρηγορίου ἐπισκ. Ἀκραγαντίνων
6	24	Τρίτη Κλήμεντος πάπα Ρώμης ἱερομ.
7	25	Τετ. Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος
8	26	Πέμπτ. Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγῶνος
9	27	Παρ. Ἰακώβου Πέρσου μεγαλομάρτυρος

Ἀνατολὴ 6.48'. Δύσις 4.44'. Μέγεθος ἡμέρας 9.56'.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

21 Νοεμβρίου. Κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Θεοτόκος ἐν ἡλικίᾳ τριῶν ἐτῶν προσηνέχθη εἰς τὸν ναόν, καὶ ἀφιερωθεῖσα εἰς τὸν Θεόν, διέτριψεν αὐτόθι ἕως δέκα ἢ δώδεκα ἔτη, μέχρι τοῦ 15 ἔτους περίπου τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Τότε δέ, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς αὐτῆς εἶχον τελευτήσει, κοινῇ τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ βουλῇ ἐμνηστεύθη τὸν τέκτονα Ἰωσήφ.

22 Νοεμβρίου. Ὁ Φιλήμων ἦν ἐκ Κολασσῶν τῆς Φρυγίας ἀνὴρ πλούσιος καὶ εὐγενής, ἡ δὲ Ἀπφία σύζυγος αὐτοῦ, ὁ δὲ Ἄρχιππος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Κολασσαῖς Ἐκκλησίας, καὶ οἱ τρεῖς δὲ μαθηταὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὁ δὲ Ὀνήσιμος ἦν δοῦλος τοῦ Φιλήμονος ἄπιστος, ὑπεξαιρέσας τὰ σκεύη ἐκείνου καὶ δραπετεύσας εἰς Ρώμην· ἐκεῖ δὲ συνήντησεν αὐτὸν ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ νουθετήσας τὸν ὡδήγησεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, διὸ καὶ ἔγραψε τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολήν, ἐν ᾗ συνίστα τὸν μεταμεληθέντα δοῦλον. Πάντες δ' οὗτοι ἐτελεύτησαν μαρτυρικῶς λιθοβοληθέντες ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν.

23 Νοεμβρίου. Ὁ μὲν Γρηγόριος κατήγετο ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, οὗ καὶ ἐπίσκοπος ἐγένετο, ἤκμασε δ' ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἐπιλεγομένου Ρινοτμήτου, ἤτοι περὶ τὰ 685.—Ὁ δὲ Ἀμφιλόχιος ἦν Καππαδόκης, τῷ 341 προχειρίσθη ἐπίσκοπος καὶ ἡγωνίσατο γενναίως κατὰ τοῦ Ἀρείου, μετέσχε δὲ καὶ τῆς ἐπὶ Θεοδοσίου συγκροτηθείσης ἐν Κων]πόλει Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου· ἀπεβίωσε δὲ τῷ 395 μ. Χ. ἔτει.

25 Νοεμβρίου. Ἡ μεγαλομάρτυς Αἰκατερίνη ὑπῆρχεν ἐξ Ἀλεξανδρείας, θυγάτηρ Κώνστου, παρθένος περικαλλὴς καὶ σωφρονεστάτη, ἔνδοξος δ' ἐπὶ πλούτῳ καὶ παιδείᾳ. Διὰ τοῦ σταθεροῦ αὐτῆς φρονήματος ἐξενίκησε τὴν ἐμπαθῆ καὶ ἀκόλαστον ψυχὴν Μαξιμίνου τοῦ τυράννου τῆς Ἀλεξανδρείας, διὰ δὲ τῆς εὐγλωττίας ἐπεστόμισε τοὺς πρὸς αὐτὴν διαλεγομένους ῥήτορας. Ἀπέθανε δὲ μαρτυρικῶς τῷ 305 μ. Χ. ἔτει.

26 Νοεμβρίου. Ὁ ἅγιος Νίκων κατήγετο ἐξ Ἀρμενίας, ἦν δ' υἱὸς μεγιστάνος τινος· καταλιπὼν δὲ γονεῖς καὶ πατρίδα περιήρχετο διάφορα μέρη, βοῶν τὸ Μετανοεῖτε, ἐξ οὗ καὶ Νίκων ὁ Μετανοεῖτε ἀπεκλήθη. Τελευταῖον δὲ κατήντησεν εἰς τὴν Λακωνικήν, ἔνθα ἐμόνασεν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἣν αὐτὸς ἀνήγειρε καὶ ἔνθα ὑπάρχει ἤδη ναὸς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τιμώμενος.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Τὸ λῆξαν ἐφθήμερον κατηναλώθη ἐν τῇ εἰσαγωγικῇ συζητήσει ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καθ' ἣν ὡμίλησαν πολλοὶ βουλευταὶ ἔκ τε τῆς συμπολιτεύσεως καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, μετὰ δὲ τὸ πέρας αὐτῆς ἐτέθη ζήτημα ἐμπιστοσύνης, καθ' ὃ 76 μὲν ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου, 52 δὲ κατ' αὐτοῦ.—Ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας κ. Ρῶμπολτ ἀπῆλθεν εἰς Ἰνδίας δι' ὑπηρεσίαν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.—Ἡ Κυβέρνησις συνωμολόγησε δάνειον ἐξ 11 ἑκ. δρ. πρὸς πληρωμὴν τῶν τοκομεριδίων τῆς ληγούσης ἑξαμηνίας. — Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ρωσσίας ἐτελέσθη δοξολογία ἐν τῷ ἐνταῦθα ρωσσικῷ ναῷ, εἰς ἣν παρέστησαν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας, ἐν δὲ τῷ μεγάρῳ τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας παρετέθη γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν οἱ ἡμέτεροι βασιλεῖς, οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ρωσσικῶν πλοίων καὶ τὰ μέλη τῆς πρεσβείας.—Μεταξὺ τοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ὀθωμανικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρείας «Μαχουσὲ» ὑπεγράφη σύμβασις, δι' ἧς αὕτη ἀπολαμβάνει ὅσα καὶ ἄλλαι ἑταιρεῖαι ξέναι ἀπολαμβάνουσι δικαιώματα, ὑποχρεοῦται δὲ νὰ συστήσῃ γραμμὴν μεταξὺ Σύρου καὶ διαφόρων λιμένων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ νὰ παραλαμβάνῃ τοὺς ταχυδρομικοὺς φακέλλους.—Τὸ καλλιτεχνικὸν τμῆμα τοῦ Παρνασσοῦ, τῇ προτάσει τοῦ κ. Α. Ραγκαβῆ, ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ διαρκῆ ἔκθεσιν εἰκόνων ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ συλλόγου. — Κατὰ νεωτέρας πληροφορίας τὰ ἐν Κρήτῃ κατασχεθέντα νομίσματα δὲν εἶνε ἐκ τῶν κλαπέντων ἐκ τοῦ ἐνταῦθα μουσείου.—Ἀναμένεται ἐνταῦθα ὁ περιώνυμος Γάλλος ἠθοποιὸς Κοκλέν, ὅστις μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν θιάσου θὰ δώσῃ δύο παραστάσεις γαλλικῶν κωμῳδιῶν.—Οἱ ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων, δυσηρεστημένοι κατὰ τῶν διευθυντόντων τὰς ἐργασίας αὐτῶν, ἀπέσχον πάντες τῆς ἐργασίας, ἐξ οὗ διεκόπη ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία.—Οἱ εἰς θάνατον καταδικασθέντες ἀξιωματικοὶ Λαΐνας, Πηνειὼ καὶ Παπαγαρλάμπους ἀναθεωρηθείσης τῆς δίκης των καὶ δικασθέντες ὑπὸ τοῦ Β' Στρατοδικείου ἠθωώθησαν.—Τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου Ἑρμουπόλεως διὰ τὸ ἔτος 1888 προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 744,770, τὰ δ' ἔξοδα αὐτοῦ εἰς δρ. 728,135.—Κατά τινα δημοσιευθεῖσαν σημείωσιν τοῦ διοικητοῦ τοῦ λόγου τῶν Πυροσβεστῶν, κατὰ τὸ 1886 συνέβησαν ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις 15 πυρκαϊαί, ἐν Πειραι δὲ 2. ἐξ ὧν προήλθον ζημίαι 27,300 δρ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἐν τῷ Κεντρικῷ Μουσείῳ τῶν ἀρχαιοτήτων, προτάσει τοῦ γενικοῦ ἐφόρου κ. Καββαδία, συνιστᾶται καὶ νομισματικὸν μουσεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ παρόντος θέλουσι κατατεθῆ τὰ ἐν τῇ ἐφορείᾳ εὑρισκόμενα ἀρχαῖα νομίσματα.— Κατὰ τὸν γενόμενον διαγωνισμὸν διὰ τὴν θέσιν ἑνὸς ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων ἐπέτυχεν ὁ διδάκτωρ τῆς φιλολογίας κ. Π. Καστρωμένος.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ρουμανία. Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐγένετο ἔναρξις τοῦ ρουμανικοῦ κοινοβουλίου, ὁ δὲ βασιλικὸς λόγος βεβαιοῖ ὅτι αἱ πρὸς τὰς δυνάμεις σχέσεις τῆς Ρουμανίας εἰσὶ φιλικαί. — Γαλλία. Ἡ ὑπουργικὴ κρίσις ὑφίσταται ἔτι ἐν Γαλλίᾳ. Δὲν ὡρίσθη δὲ εἰσέτι καὶ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν αἱ Βουλαὶ θὰ ἐκλέξωσι τὸν διάδοχον τοῦ παραιτηθέντος Προέδρου κ. Γρεβύ. Ὑποψήφιοι εἰσὶ οἱ κκ. Φλοκέ, Φραϊσινὲ καὶ Φερρύ· — Γερμανία. Ὁ αὐτοκράτωρ, δεχθεὶς τοὺς προέδρους τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, εἶπεν ὅτι ἡ Γερμανία ἐπιθυμεῖ τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ἐν τούτοις εἶνε προπαρεσκευασμένη νὰ ἀντιμετωπίσῃ πᾶσαν προσβολήν. — Διὰ νομοσχεδίου, μὴ ψηφισθέντος ἔτι, ἐπροτάθη ὁ διπλασιασμὸς τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν τῶν εἰς Γερμανίαν εἰσαγομένων ξένων σιτηρῶν. — Βουλγαρία. Ἡ μήτηρ τοῦ Ἡγεμόνος, πρωιχήπισσα Κλημεντίνα, ἀφίκετο εἰς Σόφιαν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ι. Π. Σύρον. Ὁ ποιητὴς Μποαλὼ ἐγεννήθη τῇ 1 Νοεμβρίου 1636 (ν καὶ ἀπέθανε τῇ 13 Μαρτίου 1711.—Γ. Ε. τῆς Ἐφημερίδος. Ὁ πελάτης σας νομίζομεν ὅτι ἠδύνατο καὶ ἄνευ δικηγόρου ν' ἀπολογηθῇ. Ἂν ὁ Πάσλεῳ ἀναφέρεται ΚΑΙ εἰς τὸν Horck, τοῦτο οὐδὲ τῆς Ρόκκας τὴν ὑπόστασιν ἀποδεικνύει, οὐδὲ τοὺς ὡς περιηγητὰς παρουσιαζομένους ἀντιγραφεῖς τοῦ 1887 δικαιολογεῖ, οὐδὲ εἰς τοὺς ψευδωνύμους ὑπερασπιστάς των δίδει σημασίαν τινὰ ἄλλην, πλὴν τοῦ ὅτι γνωρίζουσιν ὀλίγα ἀγγλικά. Καὶ τίποτε ἄλλο.—Μιλτιάδ. Σύρον. Στέλλομεν Ἑβδομάδας. Τὰ ἄλλα ὅμως δὲν εἶνε καὶ τόσον εὔκολα. Ἐπιφυλασσόμεθα. —Δεσπ. Μ. Χ. Εἶνε λιθογραφία· τούτων δ' ἐφευρέτης ἀναφέρεται ὁ Senefelder.—Α. Π. Κ. Ἀκατάλληλον διὰ τὴν Ἑβδομάδα, ὡς στηριζόμενον ἐπὶ ἀνεκδότου γνωστοῦ λίαν. — Δυσηρεστημένῳ. Δὲν θὰ ἦτο εὔκολον νὰ μιμηθῶμεν εἰς τοῦτο τοὺς παλαιούς, οἵτινες ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν μὲ στάκτην ἢ ἐκυλίοντο πίπτοντες εἰς τὸν κονιορτὸν εἰς ἔνδειξιν πένθους. Σεῖς κάμετέ το καὶ νὰ σᾶς ἴδωμεν. Ἡμεῖς λυπούμεθα καὶ ἀρκεῖ τοῦτο.—Π. Α. Μ. Δι' αὐτὰ ἐρωτῶσι τὰ λεξικὰ καὶ ὄχι ἡμᾶς.— Σ. Γ. Β. Πύργου. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἓν καὶ λυπούμεθα διὰ τὸ ἄλλο. Καὶ ἡμεῖς ἠλπίζομεν ὅτι δὲν σᾶς δυσαρεστοῦμεν.— Βράχῳ. Ἐνυστάξαμεν.—Κα Ε. Μ. Μία συμβουλὴ διὰ πάντα. Δυσπιστεῖτε πρὸς τὰ ἰαχεῖα καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐξωτερικοῦ.—Βράχῳ. Εἰς φιλάργυρόν τινα εἶπον ὅτι ἡ κηδεία τῆς συζύγου του ἐκόστισε χιλίας δραχμάς.—Ἀλλὰ τότε θὰ ἐπροτίμων νὰ μὴ ἀποθάνῃ, ἀνέκραξε. Τὸ αὐτὸ θὰ ἔλεγε καὶ ὁ γνωστός σας φιλάργυρος, ἂν ἦτο ἔγγαμος καὶ τῷ συνέβαινε τὸ αὐτό. — Ἀναγνώστῃ. Δὲν ἔχομεν πρόχειρον βοηθητικόν· ἓν τινι σημειώσει ὅμως, δημοσιευθείσῃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γαμβέττα, μνημονεύεται ὅτι ὁ ἐγκέφαλος μὲν αὐτοῦ εἶχε βάρος 1,160 γραμμάρια, ὁ τοῦ Ναπολέοντος Α' 1,245, ὁ τοῦ Βύρωνος 1,400, ὁ τοῦ Κρόμβελλ 1,300. Ἐκ τούτου ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ὑπερέχουσιν. Ἐννοεῖτε ὅμως, ὅτι τῶν ζώντων τὸν ἐγκέφαλον δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ζυγίσωμεν ἡμεῖς. Ἀπευθυνθῆτε εἰς τοὺς ἰδίους.— Ἀγνώστῳ εἰς Κων]πολιν. Βεβαίως ἐπὶ προπληρωμῇ.—Κρεολῇ, εἰς Σμύρνην. Ἄκουσε, παιδί μου, οὐχὶ τί λέγομεν ἡμεῖς, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὁ Ἀμοργῖνος περὶ τοῦ γένους τῶν γυναικῶν καὶ τῶν χαρακτήρων αὐτῶν, ὁ ἀθεόφοβος· «.... ἐξ ἀλώπεκος (κατάγεται) γονὴ πανοῦργος, ἣν οὐδὲν λέληθεν οὔτε τῶν καλῶν οὔτε τῶν κακῶν. ἐκ κυνὸς ἡ λάλος, ἐκ χώματος ἡ ὀκνηρά, ἐκ θαλάσσης ἡ καλίμβουλος, ἐξ ὄνου ἡ περὶ πᾶν ἀπρόθυμος, πλὴν μόνον εἰς τὸ τρώγειν, ἐκ γαλῆς ἡ δύστροπος καὶ χαλεπή, ἐξ ἵππου ἡ ἁβρὰ καὶ καλλωπιζομένη, ἐκ πιθήκου ἡ δυσειδὴς καὶ κακότροπος, μίαν δὲ μόνην τῶν γυναικῶν ἔδωκαν οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθήν, τὴν ἐκ μελίσσης καταγομένην, τὴν φιλόπονον καὶ πιστὴν τοῦ οἴκου φύλακα». Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην τάξιν κατατάσσονται πᾶσαι τῆς Ἑβδομάδος αἱ ἀναγνώστριαι, ἀλλὰ διὰ νὰ τοῦς τὰ λέγῃ ὅλα αὐτὰ ὁ Σιμωνίδης κάτι θὰ ἤξευρε καὶ αὐτός.—Δυσηρεστημένῃ Δ. Μ, Εὐα Β', Ἱππότῃ. Κακῷ σκυλίῳ: Τὸ ξύλον τῆς Γνώσεως ἂς τεθῇ εἰς τὸ πῦρ. Τὸ ἀποκηρύττομεν, καὶ παραδίδομεν τὸν συγγραφέα του εἰς τὴν δικαίαν ὑμῶν ἀγανάκτησιν. Ἀλλά.... πολὺ φοβούμεθα, ὅτι θὰ τὸ ἀναδημοσιεύσωμεν, διότι τὸ τελευταῖον φύλλον ἐξηντλήθη ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν. Τὸ μελετῶσι, φαίνεται, προσέξατε! — Ἀνεμομύλῳ. Ὁ Ἥλιος ἀνέτειλεν ἐκ τοῦ γνωστοῦ ποιήματος; Κ' Ἐκτὸς τῶν περιστάσεων οὐδὲν ἤλλαξε.—Ἐκτρώματι. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ἀφοῦ ἀπέθανες, ἀλλὰ νὰ μὴ τὸ ξαναπάμῃ. Ἐπιστολὴ ἐδόθη. Ἀναμένομεν δ. χ., ὁ δὲ Ἰμδ σοὶ ἀφιεροῖ τὸ σημερινὸν ἄρθρον του!—Προλήπτικῷ. Ἡ δὲ παραδοξοτάτη σύμπτωσις τῆς αὐρινῆς ἑορτῆς πρὸς τὴν ἐκλογήν, πῶς σᾶς φαίνεται;